

**ZAKON
O DRUŠTVIMA ZA OSIGURANJE**

PREČIŠĆENI TEKST

I OPŠTE ODREDBE

1.1. UVODNE ODREDBE

Ciljevi Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se osnivanje, poslovanje, nadzor i prestanak rada društava za osiguranje i filijala koje obavljaju djelatnost osiguranja u Republici Srpskoj i osniva Agencija za osiguranje Republike Srpske.

Djelatnost osiguranja u Republici Srpskoj mogu obavljati društva za osiguranje, koja su osnovana u obliku akcionarskih društava ili društava za uzajamno osiguranje. Društva za osiguranje mogu obavljati samo djelatnost osiguranja.

Definicije

Član 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

»Društvo za osiguranje« je akcionarsko društvo registrovano u Republici Srpskoj ili društvo za uzajamno osiguranje registrovano u Republici Srpskoj, kao i društvo za osiguranje koje nije iz Republike Srpske, ali obavlja djelatnost osiguranja u skladu sa odredbama ovog zakona;

»Društvo za uzajamno osiguranje« je društvo za osiguranje u kojem članovi uplatom doprinosa međusobno garantuju da će na načelima uzajamnosti i solidarnosti pokriti štete nastale ostvarivanjem ugovorenih rizika;

»Filijala« je organizaciona jedinica društva za osiguranje na koju je društvo prenijelo dio ovlaštenja za nastupanje u pravnom prometu sa trećim licima, i koja se kao organizaciona jedinica upisuje u sudski registar;

»Značaja položaj u društvu« je položaj direktora i izvršnih direktora, izvršnih članova upravnog odbora, članova organa u društvu koji vrši nadzor, vanrednog upravnika, privremenog upravnika i likvidacionog upravnika.

»Djelatnost osiguranja« je djelatnost zaključivanja i izvršavanja ugovora o osiguranju i reosiguranju, te djelatnost posrednika i zastupnika u osiguranju;

»Poslovi osiguranja« su poslovi zaključivanja ugovora o osiguranju i reosiguranju, obrada zahtjeva za naknade i plaćanje naknada proizašlih po osnovu ugovora;

»Neposredno osiguranje« je djelatnost društva za osiguranje, čiji je osnov ugovor o osiguranju, kojim društvo za osiguranje za plaćene premije ili doprinose preuzima obaveze da plati naknadu po dešavanju osiguranog slučaja, osim reosiguranja;

»Reosiguranje« je djelatnost društva koja pokriva sav ili dio rizika koji je preuzeo prvi osiguravač (reosiguranik) ili drugi reosiguravač;

»Životno osiguranje« je kategorija djelatnosti osiguranja, čije vrste odlukom propisuje Agencija za osiguranje Republike Srpske;

»Neživotno osiguranje« je kategorija djelatnosti osiguranja, čije vrste odlukom propisuje Agencija za osiguranje Republike Srpske;

»Posrednici u osiguranju« su brokери i zastupnici u osiguranju, fizička ili pravna lica čiji je cilj priprema i ponuda ugovora osiguranja i pružanja usluga koje su vezane za odnose između osiguravača i osiguranih lica;

»Posredništvo« je djelatnost koju obavljaju posrednici u osiguranju;

»Zastupnik u osiguranju« je lice koje obavlja djelatnost osiguranja u ime i za račun društva za osiguranje;

»Broker u osiguranju« je pravno ili fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost, čiji je isključivi zadatak da, u ime osiguranika i reosiguranika, radi osiguranja ili reosiguranja rizika, poveže lica koja traže osiguranje ili reosiguranje i

društva za osiguranje ili reosiguranje, i da, kada je potrebno, pomogne u pripremi i izvršavanju tih ugovora, naročito u slučaju podnošenja zahtjeva za naknadu. Broker u osiguranju će biti plaćen provizijom od strane društva za osiguranje ili reosiguranje, što ga neće obavezivati prilikom izbora društva za osiguranje ili reosiguranje;

»Aktuar« je stručno lice koje je zaposleno u društvu za osiguranje".

»Ovlašćeni aktuar« je stručno lice koje je dobilo ovlaštenje Agencije za osiguranje Republike Srpske za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara;

»Osiguranik« je lice za koje društvo za osiguranje pokriva rizike (prvi osiguranik) u skladu sa ugovorom o osiguranju;

»Osiguravač« je društvo za osiguranje; rizici osiguranja reosigurani u cijelosti ili jednim dijelom;

»Reosiguravač« je društvo koje vrši djelatnost reosiguranja;

»Uska povezanost« je situacija kada su dva ili više fizičkih ili pravnih lica povezana učesničkim udjelom ili kontrolom;

»Kontrola« je odnos matičnog i supsidijarnog društva ili sličan odnos između bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica ili bilo kojeg društva u kome oni imaju pravo većinskog odlučivanja u društvu.

Svako supsidijarno društvo supsidijarnog društva se smatra supsidijarnim društvom matičnog društva koje se nalazi na čelu supsidijarnih društava;

»Učesnički udio« je učešće u kapitalu drugog društva, kada neposredno ili posredno posjedovanje dijela kapitala u drugom društvu prelazi 20%;

»Učesničko društvo« je društvo koje je matično društvo ili posjeduje učesnički udio;

»Matično društvo« je društvo:

- koje ima većinu glasačkih prava akcionara ili članova u drugom društvu (supsidijarnom društvu); ili
- koje ima pravo da postavlja ili smjenjuje većinu članova administrativnog, upravnog ili nadzornog organa drugog društva (supsidijarnog društva), a u isto vrijeme je i akcionar ili član tog društva; ili
- koje ima pravo da vrši dominantan uticaj na društvo (supsidijarno društvo) čiji je akcionar ili član, u skladu sa ugovorom koji je zaključio sa tim društvom ili na osnovu odredbe osnivačkog akta ili statuta, kada zakon koji reguliše poslovanje tog supsidijarnog društva dopušta da bude predmet takvih ugovora ili odredbi; ili
- koje je akcionar ili član društva, a:
  - a) većina članova upravnog ili nadzornog organa tog društva (supsidijarnog društva), koji su vršili svoju dužnost u prethodnoj i tekućoj finansijskoj godini i do trenutka kada su sačinjeni konsolidovani računi, postavljeni su isključivo kao rezultat sprovođenja njegovog prava glasanja; ili
  - b) samo kontroliše većinu glasačkih prava akcionara ili članova tog društva, u skladu sa sporazumom sa ostalim akcionarima ili članovima tog društva (supsidijarnog društva);

»Povezano društvo« je supsidijarno društvo ili drugo društvo u kojem se drži udio u kapitalu;

»Supsidijarno društvo« je društvo u kome većinu glasačkih prava akcionara ili članova drži drugo društvo (matično društvo). Svako supsidijarno društvo jednog supsidijarnog društva se takođe smatra supsidijarnim društvom društva koje je najviše matično društvo tih društava;

»Kvalifikovani udio« je neposredno ili posredno posjedovanje u nekom društvu 10% i više procenata kapitala ili glasačkih prava ili drugo posjedovanje koje omogućava vršenje značajnog uticaja na rukovođenje tim društvom. U svrhu primjene ovog zakona, glasačkim pravom koje imaju fizička ili pravna lica, smatraju se i:

- glasačka prava koja druga fizička ili pravna lica posjeduju pod svojim imenom, ali za račun tog fizičkog ili pravnog lica,
- glasačka prava koja posjeduje društvo koje je pod kontrolom tog fizičkog ili pravnog lica,
- glasačka prava koja posjeduje neka treća strana sa kojom je to fizičko ili pravno lice zaključilo pismeni sporazum koji ih obavezuje da usaglašenim glasačkim pravima usvoje trajnu zajedničku politiku prema rukovodstvu društva koje je u pitanju,

- glasačka prava koja neka treća strana ima po pismenom sporazumu zaključenim sa tim fizičkim ili pravnim licem ili sa društvom koje je pod kontrolom tog fizičkog ili pravnog lica, a koji predviđa privremeni prenos glasačkih prava koja su u pitanju,
- glasačka prava koja su pridružena akcijama koje posjeduju ta fizička ili pravna lica, a koja su uložena kao garancija, osim u slučajevima kada fizičko ili pravno lice koje posjeduje tu garanciju kontroliše glasačka prava i iskazuje svoju namjeru da ih iskoristi, u kom slučaju će se smatrati kao njegova glasačka prava,
- glasačka prava koja su pridružena akcijama za koje fizičko ili pravno lice ima pravo plodouživanja,
- glasačka prava koja su fizička ili pravna lica ovlašćena da steknu samo na vlastitu inicijativu, po formalnom sporazumu,
- glasačka prava koja su pridružena akcijama koje su položene kod tog fizičkog ili pravnog lica, a koja to fizičko ili pravno lice u odsustvu posebnih uputstava vlasnika može iskoristiti po vlastitom izboru;

»Naknada« je pravo koje osiguraniku pripada po osnovu zaključenog ugovora o osiguranju;

»Bruto fakturisane premije« uključuju sve iznose dospjele tokom finansijske godine iz ugovora o osiguranju, bez obzira na to da li se ti iznosi u cijelosti ili djelimično odnose na sljedeću finansijsku godinu, uključujući naročito:

- premije koje još nisu fakturisane, pod uslovom da se obračun premija može izvršiti tek na kraju finansijske godine;
- jednokratne premije i plaćanja za godišnje rente, a kod osiguranja života takođe i jednokratne premije iz rezervisanja za povrat premije, ukoliko se na osnovu ugovora o osiguranju moraju smatrati premijama i ako propisi država-članica EU propisuju ili dozvoljavaju njihovo prikazivanje kao premija;
- dodatke na premiju u slučaju polugodišnjih, tromjesečnih ili mjesečnih uplata i naknade od ugovarača osiguranja za troškove društva za osiguranje;
- kod saosiguranja, udio društva za osiguranje u ukupnim premijama;
- dospjele premije reosiguranja za posao primljen od cedenata i retrocedenata, uključujući unose u portfelj, po odbitku kao i povlačenje iz portfelja u korist cedenata i retrocedenata, i storna.

Gore pomenuti iznosi ne uključuju iznose poreza i sličnih davanja propisanih na pojedinačne ugovore, odnosno na sveukupnu premiju;

»Garantni fond« predstavlja 1/3 margine solventnosti i ne može biti manji od minimalnog garantnog fonda propisanog ovim zakonom za pojedine vrste poslova osiguranja;

»Margina solventnosti« predstavlja graničnu vrijednost adekvatnosti kapitala društva za osiguranje;

»Portfelj osiguranja« predstavlja sve ugovore jedne, više ili svih vrsta osiguranja;

»Vlastiti samoprdržaj« je udio u riziku koji ostaje pokriven od strane prvog osiguravača nakon umanjenja za fakultativno ili obavezno reosiguranje;

»Kapital izložen riziku« u pogledu životnog osiguranja je iznos koji se plaća u slučaju smrti, umanjen za matematičku rezervu glavnog rizika;

»Usklađena sredstva« označavaju predstavljanje obaveza po osnovu osiguranja izraženih u određenoj valuti sa potraživanjima izraženim ili ostvarivim u istoj toj valuti;

»Entitet pružanja usluga« je entitet Bosne i Hercegovine u kojem će se desiti osigurani rizik, ako taj rizik pokrivaju društva za osiguranje čije je sjedište u drugom entitetu.

»Entitet filijale« je entitet Bosne i Hercegovine u kojem je osnovana filijala koja pokriva rizik;

»EU« je skraćena oznaka za Evropsku uniju;

»Agencija RS« je skraćena oznaka za Agenciju za osiguranje Republike Srpske;

»Agencija FBiH« je skraćena oznaka za Agenciju za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine;

»Zaštitni fond RS« je pravno lice sa sjedištem u Banjoj Luci, koje je osnovano Zakonom o obaveznom osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti, sa ciljem da pokriva štete koje

pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

»Agencija za osiguranje u BiH« je Agencija osnovana Zakonom o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 12/04).

Djelatnost neposrednog osiguranja i reosiguranja

Član 3.

Djelatnost neposrednog osiguranja za pokrivanje rizika u Republici Srpskoj može obavljati samo društvo za osiguranje koje je dobilo dozvolu Agencije RS.

Agencija RS donosi i objavljuje propise o uslovima pod kojima potencijalni ugovarači osiguranja mogu izuzetno zaključivati ugovore o osiguranju sa društvima za osiguranje koja nisu osnovana (registrovana) u Bosni i Hercegovini. Propisi iz ovog stava se mogu odnositi samo na situacije kada društva za osiguranje iz Bosne i Hercegovine ne mogu dati pokriće koje potencijalni ugovarač traži.

Sva društva za neposredno osiguranje, osim društava za uzajamno osiguranje, mogu obavljati poslove reosiguranja uz dozvolu Agencije RS. Agencija RS nadzire poslove reosiguranja preuzete od strane društava za osiguranje iz Republike Srpske, a naročito njihovu solventnost i finansijski kapacitet za preuzimanje tih rizika, uključujući ovlaštenje da zabrani društvu preuzimanje rizika reosiguranja za koje nema dovoljan finansijski potencijal.

Svako akcionarsko društvo koje obavlja ili namjerava da obavlja djelatnost reosiguranja mora prethodno dobiti posebnu dozvolu od Agencije RS, koja pokriva sve vrste reosiguranja.

Društvo za reosiguranje se osniva kao akcionarsko društvo koje poslove reosiguranja obavlja kao isključivi predmet djelatnosti. Agencija RS nadzire djelatnost reosiguranja.

Društvima za osiguranje koja posluju u Republici Srpskoj neće biti dozvoljeno da zaključuju ugovore o reosiguranju sa društvima za reosiguranje koja nemaju dozvolu za rad izdatu u Bosni i Hercegovini, bez prethodne dozvole Agencije RS. Agencija RS neće odbiti izdavanje dozvole iz ovog stava za društva za reosiguranje koja ispunjavaju međunarodno prihvatljive standarde za solidno obavljanje poslova reosiguranja. Ograničenja iz ovog stava se ne primjenjuju na društva za reosiguranje sa odobrenjem za rad izdatim u Bosni i Hercegovini.

Društvo koje ima dozvolu za rad koju je izdala Agencija RS ili Agencija FBiH može pružati reosiguravajuće pokriće na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Odredbe ovog zakona se primjenjuju i na društva za reosiguranje, osim ako su društva za reosiguranje izuzeta odredbama ovog zakona ili ukoliko ova pravila nisu u skladu sa poslovima reosiguranja.

Na društva za reosiguranje se posebno odnose sljedeće odredbe:

- društva za reosiguranje moraju imati najveću marginu solventnosti koja se zahtijeva od društava za osiguranje;
- društva za reosiguranje mogu stvoriti tehničke rezerve u saradnji sa neposrednim osiguravačem, u namjeri da se izbjegne dvostruko stvaranje tehničkih rezervi;
- odredbe ovog zakona koje se odnose na zaštitu potrošača ne primjenjuju se na reosiguranje.

Odredbe o izdavanju dozvole za obavljanje određenih vrsta osiguranja se ne primjenjuju na društva za reosiguranje.

Mjerodavno pravo za ugovore o osiguranju

Član 4.

Mjerodavno pravo, koje se primjenjuje na ugovore o osiguranju koji pokrivaju rizike u Republici Srpskoj, određuje se u skladu sa sljedećim odredbama:

- a) kada je prebivalište ili sjedište osiguranika u Republici Srpskoj, mjerodavno pravo za ugovore o osiguranju je pravo Republike Srpske;

- b) kada osiguranik nema prebivalište ili sjedište u Republici Srpskoj, strane u ugovoru o osiguranju mogu izabrati primjenu prava Republike Srpske ili prava Federacije Bosne i Hercegovine ili pravo zemlje u kojoj osiguranik ima prebivalište ili sjedište;
- c) kada se osiguranik bavi komercijalnom ili industrijskom djelatnošću ili samostalno obavlja profesionalnu djelatnost i kada ugovor pokriva dva ili više rizika koji se odnose na te djelatnosti u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine i/ili drugim zemljama, sloboda izbora prava mjerodavnog za ugovor se proširuje i na prava tih zemalja ili Federacije Bosne i Hercegovine, zavisno od toga gdje osiguranik ima prebivalište ili sjedište;
- d) bez obzira na tačke (a), (b) i (c) ovog stava, kada je rizik koji je obuhvaćen ugovorom o osiguranju ograničen na događaje koji se dešavaju u Federaciji Bosne i Hercegovine, strane uvijek mogu odabrati pravo Federacije Bosne i Hercegovine;
- e) činjenica da su u slučajevima opisanim u tačkama (a) ili (b) ovog stava strane odabrale pravo koje nije pravo Republike Srpske ne isključuje primjenu obaveznih pravnih propisa entiteta ili Bosne i Hercegovine, kada su svi ostali činioci relevantni za situaciju u vrijeme izbora mjerodavnog prava povezani s njima;
- f) izbor koji se pominje u prethodnim tačkama ovog stava mora biti izražen ili prikazan sa razumnom sigurnošću, uslovima ugovora ili okolnostima slučaja. Ukoliko to nije slučaj, ili ako se ne izvrši nikakav izbor, na ugovor se primjenjuje pravo entiteta ili Bosne i Hercegovine sa kojim je taj ugovor najbliže povezan, u skladu sa relevantnim gornjim tačkama. Izuzetno, na poseban dio ugovora, koji je bliže povezan sa nekom drugom zemljom ili entitetom, kako je predviđeno u relevantnim tačkama ovog stava, može se primijeniti pravo te zemlje ili entiteta. Postoji oboriva pretpostavka da je ugovor najbliže povezan sa entitetom u kojem se nalazi rizik.

Nijedna odredba ovog člana ne ograničava primjenu obaveznih odredbi prava Republike Srpske, bez obzira na pravo koji se inače primjenjuje na ugovor.

Prije zaključivanja ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje će obavijestiti osiguranika o mjerodavnom pravu koje je važeće za ugovor kada strane nemaju slobodan izbor, ili o činjenici da strane imaju slobodu izbora mjerodavnog prava, te o pravu čiju primjenu osiguravač predlaže.

Ugovor o osiguranju za obavezno osiguranje, koje je određeno pravom Republike Srpske, podliježe pravu Republike Srpske.

U slučaju kada je obavezno osiguranje propisano samo pravom Republike Srpske, ako se pojavi nesaglasnost između prava Federacije Bosne i Hercegovine u kojoj se nalazi rizik i prava Republike Srpske, primjenjuje se pravo Republike Srpske.

Ako ugovor o obaveznom osiguranju propisan pravom Republike Srpske pokriva rizike u Bosni i Hercegovini, pravila obaveznog prava Republike Srpske se isključivo primjenjuju.

1.2. NADZOR OSIGURANJA

Osnivanje, status i sjedište Agencija za nadzor osiguranja Republike Srpske

Član 5.

Ovim zakonom osniva se Agencija za nadzor osiguranja Republike Srpske.

Agencija RS je samostalna i neprofitna institucija Republike Srpske, koja za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Sredstva za osnivanje i početak rada Agencije RS obezbijediće se iz budžeta Republike Srpske. Agencija RS je pravno lice.

Sjedište Agencije RS je u Banjoj Luci.

Agencija RS ima svoj pečat. Pečat sadrži naziv Agencije RS i grb Republike Srpske.

Djelatnost i ciljevi Agencije RS

Član 6.

Agencija RS ima regulatornu i nadzornu funkciju u cilju zaštite lica koja imaju pravo na osiguravajuće pokriće i naknadu iz osiguranja, kao i dobrobit industrije osiguranja.

U izvršavanju svojih funkcija Agencija RS djeluje na način koji je najpogodniji za ispunjavanje regulatornih ciljeva Agencije RS.

Regulatorni ciljevi Agencije RS su:

- nadzor nad primjenom zakona i podzakonskih akata iz oblasti osiguranja, dobrovoljnog kapitalizovanog penzijskog osiguranja i drugih propisa;
- regulacija rada društava za osiguranje, kao i dobrovoljnih penzijskih fondova i društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, i posrednika u osiguranju;
- stvaranje povjerenja tržišta u poslove osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja;
- sprečavanje i otkrivanje finansijskog kriminala u koji su uključeni ili mogu biti uključeni subjekti nad kojima Agencija RS ima ovlašćenja za nadzor i regulaciju;
- edukacija o koristima i rizicima koji su povezani sa različitim vrstama neživotnog i životnog osiguranja i ostalim ulaganjima u Republici Srpskoj, kao i pružanje odgovarajućih informacija i savjeta;
- savjetovanje i zaštita potrošača u skladu sa prirodom uključenih rizika i stepenom iskustva i stručnošću potrošača.

Odredbe ovog zakona o nadzoru i kontroli nad društvima za osiguranje shodno se primjenjuju i na nadzor i kontrolu nad dobrovoljnim penzijskim fondovima i društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima.

Opšta ovlašćenja Agencije RS

Član 7.

Agencija RS izdaje dozvolu za rad društvu za osiguranje za obavljanje poslova jedne ili više vrsta osiguranja.

Agencija RS može privremeno ili trajno oduzeti izdatu dozvolu za obavljanje svih ili nekih vrsta osiguranja kojima se bavi to društvo, a u skladu sa odredbama ovog zakona.

Da bi društva za osiguranje poslovala u skladu sa regulatornim ciljevima, Agencija RS ima ovlašćenja:

- da vrši provjere poslovnih knjiga i dokumenata društva za osiguranje, sa ili bez prethodnog obavještanja društva;
- da angažuje ovlašćena stručna lica da izvrše pregled knjiga i dokumenata društva za osiguranje;
- da zahtijeva od društva za osiguranje da u okviru određenog vremenskog roka, koji neće biti kraći od deset dana ni duži od tri mjeseca, ispravi bilo koji akt ili postupanje, koji su u suprotnosti sa zakonskim odredbama;
- da naredi društvu za osiguranje da obustavi sprovođenje bilo koje radnje ili postupanja, koje je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona;
- da u okviru zakona i u korist osiguranika daje naređenja u pogledu ulaganja, održavanja i raspolaganja sredstvima osiguranja;
- da pokreće sudske postupke u pravnim stvarima povezanim sa nadzorom u osiguranju kada Agencija Republike Srpske nema ovlašćenja da sprovodi svoje funkcije nadzora u skladu sa ovim zakonom, odnosno kada se u postupku nadzora pojavi pitanje za koje je kao prethodno pitanje nadležan sud;
- da donosi podzakonske akte, druga opšta akta (pravilnike, uputstva, naredbe i odluke) i pojedinačne akte (rješenja i zaključke);
- da organizuje ili odobrava obuke zaposlenih u društvima za osiguranje i posrednika u osiguranju;
- da na bilo koji drugi način daje smjernice potrebne za primjenu ovog zakona i za ostala pitanja od značaja za tržište osiguranja;
- da nalaže druge mjere koje se odnose na vođenje poslova osiguranja nekog društva, ukoliko smatra da su one neophodne kako bi se osiguralo da to društvo vodi poslove u skladu sa regulatornim ciljevima.

Prije izdavanja bilo kakve odluke ili naredbe Agencija RS daje društvu za osiguranje pravo na prethodno izjašnjenje. Odluke ili naredbe Agencija RS izdaje u formi rješenja, koje je konačno.

Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana društvo za osiguranje ima pravo pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Pored ovlašćenja posebno predviđenih ovim zakonom, Agencija RS je ovlašćena da zahtijeva od društava za osiguranje preduzimanje svih mjera za koje smatra da su neophodne za ispunjenje regulatornih ciljeva.

U izvršavanju svojih funkcija Agencija RS primjenjuje pravila nadzora i nalaže mjere u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast osiguranja, kao i odredbama zakona kojima se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Organizacija, upravljanje i rukovođenje Agencijom RS

Član 8.

Organizacija, upravljanje i rukovođenje Agencijom RS uređuje se ovim zakonom, Statutom i drugim opštim aktima.

Organi upravljanja i rukovođenja Agencijom RS su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor se sastoji od predsjednika i četiri člana, koje na prijedlog Vlade Republike Srpske imenuje i razrješava Narodna skupština Republike Srpske.

Predsjednik i članovi Upravnog odbora imenuju se na period od pet godina. Mandati članova mogu biti obnavljani.

Predsjednik, članovi Upravnog odbora i direktor moraju biti državljani BiH, sa univerzitetskim obrazovanjem, dobrim ugledom i stručnim iskustvom u oblasti osiguranja ili finansija i koji nisu osuđivani za krivična djela koja se odnose na finansijski kriminal ili kršenje javnih ili profesionalnih dužnosti. Za vrijeme njihovog mandata nijedan član ne može raditi za

društvo za osiguranje ili posredovanje koje posluje u Bosni i Hercegovini i ne mogu biti na funkciji u političkim strankama ili lica koja preduzimaju javne aktivnosti u ime političkih stranaka.

Predsjednik, članovi Upravnog odbora i direktor ne mogu imati u vlasništvu, posjedovati, niti imati direktno ili preko trećeg lica 5% ili više akcija u bilo kom društvu za osiguranje, niti raditi za društvo za osiguranje ili imati položaj u upravnom odboru ili nadzornom odboru bilo kog društva za osiguranje, koje podliježe nadzoru Agencije RS.

Odluka o imenovanju Upravnog odbora se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Predsjednik i članovi Upravnog odbora mogu biti razriješeni i prije isteka mandata, samo iz sljedećih razloga:

- na vlastiti zahtjev;
- ukoliko ne postupaju u skladu sa zakonom i propisima Agencije RS;
- ukoliko su bili ili budu osuđeni na zatvorsku kaznu za finansijski kriminal ili povredu javne ili profesionalne dužnosti;
- ukoliko zloupotrijebe svoj položaj;
- ukoliko su trajno nesposobni za obavljanje ovih dužnosti i ukoliko su neopravdano odsutni sa tri ili više sastanaka Upravnog odbora godišnje;
- ukoliko ne poštuju tajnost podataka;
- ukoliko obavljaju aktivnosti zabranjene odredbama stava 5. ovog člana.

Ovlašćenja Upravnog odbora

Član 9.

Upravni odbor ima sljedeća ovlašćenja:

- donosi Statut Agencije RS;
- donosi podzakonske akte, u skladu sa ovlašćenjima Agencije RS utvrđenim zakonom i Statutom;
- usvaja finansijski plan i finansijski izvještaj Agencije RS;

- usvaja izvještaje koje Agencija RS podnosi Vladi Republike Srpske i Narodnoj skupštini Republike Srpske u skladu sa članom 19. ovog zakona;
- donosi odluku o naknadama društava za osiguranje i posrednika u osiguranju u korist Agencije RS.
- odlučuje o drugim pitanjima regulisanim Statutom Agencije RS i ovim zakonom. Statutom će se odrediti koji se akti Agencije RS objavljuju u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Za svoj rad Upravni odbor odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Rad Agencije RS

Član 10.

Sredstva za osnivanje i početak rada Agencije RS obezbjeđuju se iz budžeta Republike Srpske.

Agencija RS će preuzeti zaposlene u Ministarstvu finansija RS koji su obavljali poslove iz oblasti osiguranja imovine i lica, a koji se prenose Agenciji RS, kao i dio sredstava za rad i druge dokumentacije koja je potrebna Agenciji RS.

Poslovanje Agencije RS i njenih upravnih organa je regulisano Statutom i podzakonskim aktima.

Na Statut Agencije RS saglasnost daje Vlada Republike Srpske. Statut se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Direktora Agencije RS, na prijedlog Vlade Republike Srpske, imenuje i razrješava Narodna skupština Republike Srpske.

Direktor Agencije RS za svoj rad odgovara Upravnom odboru Agencije RS i Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Direktor se imenuje na period od četiri godine.

Direktor Agencije RS vodi poslovanje, zastupa i predstavlja Agenciju RS, odgovoran je za zakonit rad i poslovanje Agencije RS, imenuje osoblje Agencije RS, organizuje njene aktivnosti, te obavlja druge poslove koji su mu ovim zakonom, Statutom ili drugim aktom stavljeni u nadležnost.

Direktor može biti razriješen i prije isteka mandata iz istih razloga kao i članovi Upravnog odbora.

Članovi Upravnog odbora, direktor i zaposleni u Agenciji RS ne odgovaraju za štetu koja nastane prilikom obavljanja dužnosti u okviru propisa kojima se uređuje oblast osiguranja, osim ako se dokaže da su određenu radnju učinili ili propustili učiniti namjerno ili grubom nepažnjom.

Nadzor nad ulaganjima i sredstvima društava za osiguranje

Član 11.

Agencija RS može da izdaje sljedeće naredbe društvu za osiguranje u vezi sa ulaganjima sredstava osiguranja koja se odnose na djelatnosti dugoročnog životnog osiguranja, i to:

- da u toku određenog vremenskog perioda ne ulaže sredstva određene vrste osiguranja na
- način regulisan u čl. 56. i 81. ovog zakona, ako je neophodno da se interesi ugovarača osiguranja
- odmah zaštite od neposredne štete;
- da likvidira, u određenom vremenskom roku, sve ili pojedine stavke određene vrste ulaganja sredstava, koje su regulisane u čl. 56. i 81. ovog zakona, ili opisom koji daje društvo, ako je neophodno da se interesi osiguranika odmah zaštite od neposredne štete.

Agencija RS može da spriječi raspolaganje, opterećenje ili određene načine korišćenja bilo kog oblika imovine društva za osiguranje. Takvo naređenje može trajati najviše šest mjeseci i može se obnoviti onoliko puta koliko god se bude smatralo potrebnim.

Imovina koja podliježe naredbama iz ovog člana ne može biti stavljena pod hipoteku ili podlijezati bilo kom drugom obliku opterećenja ili ograničenja. Svaka hipoteka ili opterećenje na toj imovini će u slučaju nesolventnosti biti nevažeća u odnosu na prava likvidatora ili povjerioca.

Prije sprovođenja ove odredbe Agencija RS će objaviti odluku u kojoj će biti određen način na koji će sredstva koja su kod povjerioca biti registrovana kod nadležnog organa, kako bi i treće strane imale saznanje o tome.

Stavljanje sredstava društava za osiguranje pod starateljstvo

Član 12.

Da bi se zaštitila sredstva društva za osiguranje, koje je u ekonomskim teškoćama kako je određeno članom 67. ovog zakona, Agencija RS može narediti da se imovina društva za osiguranje koja se nalazi u Republici Srpskoj u cijelosti ili dijelom povjeri staraocu. Imovina koja je povjerena staraocu se može vratiti u posjed društvu za osiguranje samo uz saglasnost Agencija RS.

Staralac može biti banka osnovana u Republici Srpskoj, ili druga slična organizacija koju ovlasti Agencija RS.

Tokom cijelog vremena važenja naredbe iz stava 1. ovog člana, društvo za osiguranje ima pravo da proda, komercijalno iskorišćava i ponovo ulaže vrijednost tih sredstava, ukoliko to staralac odobri.

Imovina koja podliježe naredbi iz ovog člana ne može biti stavljena pod hipoteku ili po bilo kojem drugom obliku opterećena ili ograničena. Svaka hipoteka ili opterećenje koje je registrovano prema tim sredstvima, u slučaju nesolventnosti, nije važeća prema pravima likvidatora ili povjerioca.

Odluku o evidentiranju i načinu javnog objavljivanja sredstava koja su stavljena pod starateljstvo donosi Agencija RS. Agencija RS ima obavezu da odluku iz ovog stava donese istovremeno sa naredbom za stavljanje pod starateljstvo.

Uticaj Agencije RS na obim djelatnosti i visinu premija

Član 13.

Agencija RS može za određeni vremenski period ograničiti obim djelatnosti osiguranja koju neko društvo obavlja, ako je to neophodno da bi se zaštitila finansijska sposobnost društva.

Ograničenje iz ovog člana se može odnositi na cjelokupnu djelatnost društva ili na bilo koji određeni dio.

Agencija RS može, nakon ukidanja tarifnog sistema, naložiti povećanje, odnosno smanjenje visine premija određene vrste osiguranja, ukoliko te premije po mišljenju Agencije RS nisu odgovarajuće.

Informisanje Agencije RS, dostavljanje izvještaja

Član 14.

Agencija RS može zahtijevati od društva za osiguranje, njegovog matičnog društva, njegovih supsidijarnih društava ili bilo kojih drugih društava za osiguranje koja su povezana sa tim društvima, da odmah ili u određeno vrijeme i na određenom mjestu pokažu određene dokumente i pruže informacije.

Agencija RS može zahtijevati od društva za osiguranje da informacije iz stava 1. ovog člana dostavi zajedno sa mišljenjem/izvještajem ovlašćenog aktuara ili revizora ili drugog lica odgovarajućih stručnih sposobnosti.

Svako lice koje je trenutni ili prethodni direktor, kontrolor, ovlašćeni aktuar ili revizor mora dati objašnjenja svih dostavljenih dokumenata, ili ako nisu dostavljeni, da lice od kojeg je zahtijevano da podnese taj dokument objasni gdje se dokument nalazi.

Agencija RS može, u cilju kontrole i analize finansijskih izvještaja koji se na osnovu ovog zakona ili propisa donesenog na osnovu ovog zakona sastavljaju kvartalno ili jednom godišnje, zahtijevati da izvještaji budu predati Agenciji RS u razumnom roku prije isteka roka za predaju.

Društvo za osiguranje dužno je redovno izvještavati Agenciju RS o svim elementima poslovanja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast osiguranja, a kojima se propisuje sadržaj izvještaja, te način, postupak i rokovi izvještavanja.

Društvo za osiguranje dužno je bez odlaganja obavještavati Agenciju RS:

- ako je ugrožena likvidnost, odnosno solventnost društva za osiguranje;
- ako nastupe razlozi za prestanak važenja, odnosno oduzimanje dozvole za rad;
- ako se finansijski položaj društva za osiguranje izmijeni do te mjere da društvo za osiguranje ne ispunjava zahtjeve adekvatnosti kapitala utvrđene propisima kojima se uređuje oblast osiguranja.

Kontrola uprave društava za osiguranje

Član 15.

Ako postoji osnovana sumnja da neko društvo za osiguranje ne može ispuniti zahtjeve za stabilnim i solidnim upravljanjem, ili postoji stvarni rizik da oni neće moći biti ispunjeni u budućnosti, Agencija RS može postaviti stručno lice ili više lica da u ime Agencije RS izvrše kontrolu društva za osiguranje i da joj podnese izvještaj o sljedećem:

- da li su ispunjeni zahtjevi stabilnog i solidnog upravljanja;
- da li lice za koje je društvo za osiguranje dalo obavještenje da ga u skladu sa članom 60. ovog zakona namjerava postaviti na značajan položaj u tom društvu, ispunjava zahtjeve stabilnog i solidnog upravljanja.

Svi službenici i zastupnici društva za osiguranje, uključujući revizore i ovlašćene aktuale moraju pružiti sve informacije, dokumente i pomoć koje od njih stručna lica iz prethodnog stava zahtijevaju.

Stručna lica iz stava 1. ovog člana imaju pravo da u toku sprovođenja kontrole ulaze u sve poslovne prostorije društva za osiguranje. Stručna lica ne moraju da daju obavještenje o kontroli ako s razlogom vjeruju da bi dokumenti mogli biti uništeni, skrivani ili izmijenjeni, ako bi se to obavještenje dalo.

Agencija RS izdaje listu stručnih lica koja su ovlašćena da sprovode kontrolu u skladu sa ovim članom. Stručna lica su pravnici i ovlašćene računovođe, revizori i aktuari.

Agencija RS troškove kontrole snosi od kontrolisanog društva za osiguranje.

Posebne kontrole

Član 16.

Agencija RS ima pravo da ulazi u poslovne prostorije društva za osiguranje ili filijale sa ili bez pomoći policije i da oduzima ili kopira dokumente kada smatra:

- da se dokumenti skrivaju ili
- da je počinjeno krivično djelo i da bi dokumenti mogli biti uništeni ili izmijenjeni kako bi se prikrilo krivično djelo.

Agencija RS može narediti hitnu aktuarsku kontrolu o djelatnostima životnog osiguranja društva za osiguranje, koju treba da izvrši postavljeni ovlašćeni aktuar i tražiti izještaj o toj kontroli.

Nadzor ugovora o reosiguranju

Član 17.

Agencija RS vrši nadzor ugovora reosiguranja koje zaključuju društva za osiguranje, kontrolu identiteta drugih strana - reosiguravača, kontrolu uslova i odredbi pod kojima je reosiguranje zaključeno i kontrolu omjera cediranog rizika.

Profesionalna tajna

Član 18.

Sva lica koja trenutno rade ili koja su bilo kada radila za Agenciju RS, kao i revizori i stručnjaci koje angažuje Agencija RS, imaju obavezu profesionalne tajne. Ni jedan povjerljiv podatak koji dobiju tokom izvršavanja svojih dužnosti ne može biti prenijet bilo kojem licu ili

organu, osim u ukupnom ili kumulativnom obliku takvom da identitet pojedinačnog društva za osiguranje ne može biti otkriven, ne prejudicirajući slučajeve obuhvaćene krivičnim zakonom.

Kada se za društvo za osiguranje objavi da je pod stečajem ili da je u toku obavezna likvidacija, povjerljivi podaci koji se ne tiču trećih strana uključenih u pokušaje da se spasi to društvo mogu biti otkriveni u građanskim ili krivičnim postupcima.

Odredbe stava 1. ovog člana ne primjenjuju se na razmjenu podataka između Agencije RS, Agencije za osiguranje u BiH i Agencije FBiH. Agencija za osiguranje u BiH i Agencija FBiH sa kojima su podaci razmijenjeni sve će podatke dobijati pod uslovima profesionalne tajne, u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana.

Agencija RS može samostalno ili u saradnji sa Agencijom za osiguranje u BiH zaključivati sporazume o saradnji sa nadležnim organima u drugim zemljama koji predviđaju i razmjenu podataka, ako razmijenjeni i otkriveni podaci podliježu garancijama profesionalne tajne u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana.

Agencija RS može koristiti povjerljive podatke koji su podneseni u toku izvršavanja svojih dužnosti samo:

- radi provjere jesu li ispunjeni uslovi koji uređuju otpočinjanje poslova osiguranja i da bi se
- olakšao nadzor sprovođenja tih poslova, naročito u pogledu nadzora tehničkih rezervi, margina solventnosti, upravnih i računovodstvenih postupaka i mehanizama interne kontrole;
- radi izricanja kazne;
- u postupcima koji se vode u upravnom sporu protiv rješenja Agencije RS; ili
- u građansko pravnim postupcima koji se vode po tužbama protiv odluka Agencije RS koje su donijete u skladu sa odredbama ovog zakona.

Odredbe st. 1. i 5. ovog člana ne odnose se na razmjenu podataka između Agencije RS i:

- vlasti nadležnih za nadzor nad kreditnim ustanovama i ostalim finansijskim organizacijama i vlasti nadležnih za nadzor nad finansijskim tržištem;
- organa uključenih u likvidaciju i stečaj društava za osiguranje, kao i u slične postupke; i
- lica nadležnih za izvršavanje zakonom predviđenih revizija računa društava za osiguranje i drugih finansijskih ustanova, pri izvršavanju njihovih nadzornih funkcija, ili otkrivanje podataka organima koji upravljaju procesom obavezne likvidacije ili garantnim fondovima, neophodnih za izvršavanje njihovih dužnosti. Podaci koje ti organi, vlasti ili lica prime podliježu uslovima profesionalne tajnosti određenim u stavu 1. ovog člana.

Bez obzira na odredbe st. 1. i 4. ovog člana, nadležan organ Republike Srpske može pod uslovima određenim u zakonu odobriti otkrivanje određenih podataka organima Vlade Republike Srpske i organizacijama nadležnim za nadzor kreditnih ustanova, finansijskih, investicijskih i društava za osiguranje i inspekcijским organima Republike Srpske koji su ovlašćeni da vrše nadzor nad navedenim društvima i to kada je otkrivanje podataka neophodno za potrebe kontrole.

Podaci dobijeni u skladu sa st. 2. i 6. ovog člana, kao i ostali podaci dobijeni posredstvom provjere na licu mjesta izvršene u ime Agencije FBiH, ili provjere koju sprovodi nadzorna vlast zemlje u kojoj je sjedište društva za osiguranje koje ima filijale u Republici Srpskoj, neće biti otkriveni u slučajevima koji se pominju u ovom članu osim uz izričitu saglasnost nadzorne vlasti koja je otkrila podatak ili nadzorne vlasti koja je izvršila provjeru na licu mjesta.

Registri i izvještaji

Član 19.

Agencija RS vodi sljedeće registre:

- ovlašćenih društava za osiguranje, naznačavajući vrste osiguranja za koje su dobili odobrenje;
- ovlašćenih registrovanih zastupnika u osiguranju;
- ovlašćenih registrovanih brokera u osiguranju;
- ovlašćenih aktuara;
- ovlašćenih društava za osiguranje osnovanih u Federaciji Bosne i Hercegovine koja imaju filijale u Republici Srpskoj;
- društava za osiguranje čije se sjedište nalazi izvan Bosne i Hercegovine, a koja su osnovala filijale u Republici Srpskoj;
- i druge registre u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast osiguranja.

U registrima iz stava 1. ovog člana, koriste se i obrađuju i lični podaci uključujući i jedinstveni matični broj fizičkog lica.

Izvod iz registra ima karakter javne isprave.

Agencija RS će licima koja lično pristupe u poslovne prostorije Agencije za nadzor osiguranja RS i licima koja budu dostavljala upite poštom, telefonom, telefaksom ili elektronskom poštom osigurati pristup podacima iz registra.

Agencija RS donosi polugodišnji i godišnji izvještaj o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj i izvještaj o poslovanju i o radu Agencije RS. Izvještaj, između ostalog, sadrži statističke podatke o bruto premijskom prihodu, posebno za svaku vrstu osiguranja, rezultate društava za osiguranje iz Republike Srpske, kao i ostale ekonomske činjenice koje su neophodne da bi se dobio jasan uvid u stanje sektora osiguranja. Izvještaj sadrži i finansijski izvještaj o poslovanju agencije RS za izvještajni period kao i izvještaj o radu i aktivnostima Agencije RS.

Izvještaj iz stava 5. ovog člana objavljuje se u na službenoj internet stranici Agencije RS".

Agencija RS polugodišnje izvještaje iz stava 5. ovog člana dostavlja Vladi Republike Srpske, a godišnje izvještaje iz stava 5. ovog člana, putem Vlade Republike Srpske, podnosi Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima propisuje obim i sadržaj podataka koji se unose u registre, način vođenja registara, te način, rokove i postupak dostavljanja, unosa i prijavljivanja promjena podataka u registrima.

Aktuari i ovlašćeni aktuari

Član 20.

U smislu ovog zakona, aktuarske poslove obavljaju ovlašćeni aktuari i aktuari zaposleni u društvima za osiguranje.

Agencija za RS donosi pravilnik kojim propisuje uslove za sticanje i povlačenje ovlašćenja za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, vrstu i sadržaj potrebnih dokumenata.

Svako izdavanje ili povlačenje aktuarskog ovlašćenja Agencija RS objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske". Ovlašćeni aktuar je nezavisan i samostalan u vršenju svojih djelatnosti i za tačnost svojih nalaza, kao i prijedloga mjera odgovara Agenciji RS i pred Zakonom.

Ovlašćeni aktuar ne može izvršavati aktuarske poslove ako je:

- vlasnik ili posjeduje više od 3% akcija u akcionarskom društvu za osiguranje,
- član nadzornog, upravnog ili bilo kojeg drugog odbora u društvu za osiguranje,
- bračni drug ili srodnik do drugog stepena srodstva u pravoj ili bočnoj liniji sa: akcionarem koji posjeduje ili ima vlasništvo nad više od 3% akcija u akcionarskom društvu za osiguranje, članovima organa upravljanja, nadzora i revizije društva za osiguranje.

Ovlašćeni aktuar naročito:

- daje mišljenje na godišnje finansijske izvještaje i godišnji izvještaj o poslovanju društava za osiguranje,
- vrši opštu ili posebnu kontrolu društva za osiguranje u skladu sa nalogima Agencije RS,
- daje mišljenje o poslovnim aktima društva za osiguranje, njihovoj primjeni i načinu na koji su realizovani,
- daje procjenu stanja sredstava društva za osiguranje, njihovom plasmanu i sigurnosti,
- obavlja i druge nadzorne, savjetodavne i kontrolne poslove po zahtjevu društva za osiguranje ili po nalogu Agencije RS,
- ovjerava potpisivanjem službene dokumente društva za osiguranje koji se odnose na matematičke i tehničke rezerve i potvrđuje da su u skladu sa ovim zakonom.

Ovlašćeni aktuar ne može biti angažovan od strane Agencije RS da obavlja aktuarske poslove opšte ili posebne kontrole ako je zaposlen u jednom od društava za osiguranje.

Skupština akcionara društva za osiguranje dužna je imenovati ovlašćenog aktuara o čemu obavještava Agenciju RS u roku od 10 dana od dana imenovanja.

Društvo za osiguranje dužno je, radi obavljanja aktuarskih poslova u društvu za osiguranje, primiti u radni odnos aktuara o čemu obavještava Agenciju RS u roku od 10 dana od dana njegovog zasnivanja.

Upravni odbor Agencije RS propisuje uslove za lice koje obavlja poslove aktuara.

Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima propisuje sadržaj i rokove dostavljanja mišljenja ovlašćenog aktuara.

Prihodi Agencije RS

Član 21.

Poslovanje Agencije RS se finansira iz sljedećih izvora:

- naknada za izdavanje dozvole za rad;
- naknada za nadzor nad poslovanjem;
- troškova vođenja prekršajnog postupka;
- svih drugih prihoda iz djelokruga rada;
- donacija i svih ostalih zakonitih izvora.

Višak prihoda nad rashodima Agencija RS prenosi u narednu godinu.

Saradnja Agencije RS sa Agencijom FBiH i Agencijom za osiguranje u BiH

Član 22.

Agencija RS razmjenjuje sa Agencijom FBiH sve dokumente i sve informacije koji su korisni za sprovođenje nadzora nad društvima za osiguranje koja posluju u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine, a posebno sarađuje u sprovođenju mjera propisanih čl. 28. i 45. Do 48., 54, 55, 58, članom 59. stav 2. i članom 63. ovog zakona.

Kada su društvo za osiguranje i kreditna ustanova ili investiciono društvo ili oboje, neposredno ili posredno povezani ili imaju društvo sa zajedničkim učešćem, Agencija RS i nadležni organi za nadzor tih organizacija moraju usko sarađivati. Ne isključujući njihove pojedinačne nadležnosti, te organizacije će međusobno pružiti sve informacije koje će im olakšati zadatak, a naročito u okviru ovog zakona.

Na zahtjev Agencije FBiH, Agencija RS može zabraniti slobodno raspolaganje sredstvima koja se nalaze u Republici Srpskoj, a koja pripadaju društvu za osiguranje čije je sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine, zbog kršenja odredbi koje se odnose na uspostavljanje i ulaganje tehničkih rezervi i uspostavljanje margine solventnosti. U zahtjevu iz ovog stava moraju se odrediti pojedinosti za koje se preduzimaju mjere zabrane.

U svim slučajevima oduzimanja dozvole za rad društvu za osiguranje iz Republike Srpske, Agencija RS obavještava Agenciju FBiH, koja zabranjuje tom društvu da nastavi zaključivati nove ugovore o osiguranju u Federaciji Bosne i Hercegovine. Agencija RS, uz pomoć Agencije FBiH, preduzima sve odgovarajuće mjere u cilju zaštite interesa osiguranika, a naročito u skladu sa odredbama člana 58. ovog zakona ograničava slobodno raspolaganje sredstvima društva za osiguranje. Kad društvo za osiguranje iz Republike Srpske posluje u Federaciji Bosne i Hercegovine, Agencija RS obavještava Agenciju FBiH o preduzetim mjerama, tako da na njen zahtjev i Agencija za nadzor osiguranja FBiH može preduzeti neophodne mjere.

U slučaju da Agencija RS oduzme dozvolu za rad društvu za osiguranje iz Republike Srpske, a koje pruža usluge osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine, o tome mora odmah obavijestiti Agenciju FBiH kako bi mogla preduzeti odgovarajuće mjere.

Agencija RS sarađuje sa Agencijom za nadzor FBiH u primjeni mjera predviđenih u čl. 36. do 48. ovog zakona.

Odluke Agencije RS objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srpske", u kojima se navodi svaka pojedinost neophodna za sprovođenje ovog člana u skladu sa protokolom o saradnji sa Agencijom FBiH.

Sve informacije iz ovog člana, koje razmjenjuju entitetske agencije za nadzor osiguranja, trebaju biti dostavljene Agenciji za osiguranje u BiH. Agencija RS sarađuje sa Agencijom za osiguranje u BiH, u cilju razmjene neophodnih podataka.

Podaci dobijeni u skladu sa ovim zakonom, a naročito svaka razmjena podataka između nadležnih organa koja je predviđena ovim zakonom, podliježu obavezi profesionalne tajne, definisane u članu 18. ovog zakona.

1.3. ZAŠTITA OSIGURANIKA

Opšte odredbe

Član 23.

Podaci koji se dostavljaju ili predočavaju osiguraniku prije zaključenja ugovora ili tokom trajanja ugovora moraju biti jasni, tačni, u pisanom obliku i na jednom ili više službenih jezika u Bosni i Hercegovini, a prema zahtjevu osiguranika. Podaci iz stava 1. ovog člana mogu biti i na drugom jeziku, ako osiguranik u skladu sa ovim zakonom i ugovorom o osiguranju ima pravo izbora mjerodavnog prava.

Ugovor o osiguranju ili bilo koji drugi dokument koji daje pokriće, zajedno sa ponudom za osiguranje, mora sadržavati: adresu sjedišta, filijale društva za osiguranje koja daje pokriće, kao i ime i adresu posebnog predstavnika društva za osiguranje koje pruža usluge osiguranja vrste:

“Odgovornost za motorna vozila”, osim odgovornosti vozara.

Član 24.

Prije zaključenja ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje osiguraniku podnosi sljedeće podatke.

a) Podatke o društvu za osiguranje:

1. naziv društva i njegov organizacioni oblik;
2. naziv entiteta u kojem se nalazi sjedište društva za osiguranje ili filijale koja zaključuje ugovor;
3. adresu sjedišta i adresu filijale koja zaključuje ugovor;

b) Podatke o elementima ugovora o osiguranju:

1. novčanim naknadama i drugim pravima;
2. rok trajanja ugovora;
3. način raskidanja ugovora;
4. iznos, način plaćanja i rok plaćanja premija;
5. način obračuna i raspodjele učešća u dobiti društva za osiguranje ili u matematičkoj rezervi;
6. o načinu obračuna otkupnih ili uplaćenih iznosa i obim u kojem se garantuju;
7. podatke o premijama za svaku naknadu, za glavne naknade i po potrebi za dodatne
8. naknade;
9. ako su naknade po ugovoru o osiguranju povezane sa investicionim jedinicama, daju se
10. podaci o prirodi
11. jedinica za koje su naknade vezane;
12. podaci o sredstvima vezanim za investicione jedinice;
13. uslovi za odustajanje i raskid ugovora;
14. podatke o porezima važećim za tu vrstu ugovora o osiguranju;
15. način obrade zahtjeva za naknadu koje podnose osiguranici ili lica koja prema ugovoru
16. imaju pravo na odštetu;
17. mjerodavno pravo kada strane nemaju slobodu izbora, ili pravo koje osiguravač
18. predlaže da bude odabrano u slučaju kad strane imaju slobodu izbora.

Pored opštih i posebnih uslova ugovora o osiguranju, društvo za osiguranje je obavezno

tokom trajanja ugovora dostavljati osiguraniku sljedeće podatke, i to:

1. svaku promjenu: imena društva, njegovog pravnog oblika ili adrese sjedišta i filijale koja je zaključila ugovor;
2. sve podatke navedene u t. (1) do (12) stava 1. alineje (b) ovog člana u slučaju izmjene uslova ugovora o osiguranju ili izmjena zakona koji se primjenjuje na ugovor;
3. podatke o nivou učešća u dobiti društva za osiguranje ili u matematičkoj rezervi, koji se
4. daju na godišnjoj osnovi.

Ombudsman u osiguranju

Član 25.

Ovim zakonom se uvodi ombudsman u osiguranju, kojim upravlja Agencija RS.

Ombudsman omogućava da se određene nesuglasice mogu riješiti brzo i sa minimumom formalnosti od strane nezavisnih lica. Osnivanje, rad i finansiranje ombudsmana u osiguranju reguliše se Pravilnikom o ombudsmanima, koji donosi Agencija osiguranja RS.

Agencija RS donosi pravila i pravilnike koja se odnose na rad ombudsmana u osiguranju, a naročito u vezi sa postupkom rješavanja sporova, raspodjele troškova, vrste i obima dopuštenih naknada.

II DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

2.1. OVLAŠĆENJE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

Dozvola za rad

Član 26.

Osnivači društva za osiguranje mogu biti domaća i strana, fizička i pravna lica.

Osnivanje društva za osiguranje podliježe izdavanju dozvole za rad, koju izdaje Agencija RS i koja važi na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Dozvola za rad se izdaje pod uslovima predviđenim u odredbama čl. 34, 49. i 50. ovog zakona i u skladu sa odlukom o vrstama osiguranja,

koju donosi Agencija osiguranja RS. Dozvola za rad daje pravo društvu za osiguranje da obavlja djelatnost osiguranja u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine prema pravu osnivanja, u skladu sa ovim zakonom. Dozvola za rad se daje po vrstama osiguranja, za sve ili neke od osiguranih slučajeva obuhvaćenih u toj vrsti, ili za grupu vrsta osiguranja.

U pogledu djelatnosti navedenih u odluci Agencije RS o vrstama osiguranja, Agencija RS će ograničiti dozvolu na vrste osiguranja za koje se društvo za osiguranje registruje i za koje je obezbijedilo potrebna osnivačka sredstva.

Društvo za osiguranje koje nema sjedište u Bosni i Hercegovini može dobiti dozvolu za rad filijale u Republici Srpskoj pod uslovima predviđenim u odredbama člana 46. ovog zakona.

Naknade za dozvolu za rad i nadzor nad poslovanjem

Član 27.

Društvo za osiguranje koje podnese zahtjev za izdavanje dozvole za rad u skladu sa odredbama čl. 34. i 46. ovog zakona dužno je platiti Agenciji RS naknadu u visini propisanoj Odlukom o tarifama i naknadama "Agencije RS.

Agencija RS će u roku od 60 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva i dokaza donijeti rješenje, kojim odlučuje o zahtjevu, ili tražiti ispravku ili dopunu zahtjeva. Ukoliko podnosilac zahtjeva u ostavljenom roku ne dostavi ispravku ili dopunu zahtjeva, Agencija RS će odbiti zahtjev.

Rješenje Agencije RS je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Od trenutka dobijanja dozvole za rad društvo za osiguranje će plaćati naknadu za nadzor nad poslovanjem u iznosima i rokovima propisanim odlukom Agencije RS.

Na Odluku o tarifama i naknadama Agencije RS Vlada Republike Srpske daje saglasnost i istu objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole za rad

Član 28.

Agencija RS odbija zahtjev za izdavanje dozvole za rad ako identiteti neposrednih ili posrednih akcionara ili povezanih društava pravnih lica koja posjeduju kvalifikovani udio, kako je predviđeno čl. 2. i 61. ovog zakona, kao i iznosi tih udjela, nisu bili prethodno iskazani.

Dozvola za rad neće biti izdata ako Agencija RS, uzevši u obzir potrebu održavanja kriterijuma stabilnog i solidnog upravljanja društvom za osiguranje propisanih u članu 60. Ovog zakona, nije uvjerena u podobnost navedenih akcionara ili partnera na koje se ovo odnosi.

U pogledu pravnih lica sa kvalifikovanim udjelom u društvima za osiguranje koja time postaju njihovo povezano društvo, Agencija RS može zahtijevati da bude obaviještena o njihovim sredstvima i finansijskim izvještajima, kako bi pratila njihov finansijski položaj.

Tokom procjene podobnosti lica iz ovog člana, Agencija RS saraduje sa Agencijom FBiH.

Agencija RS može odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za rad i ako između društva za osiguranje i drugih fizičkih lica ili pravnih lica postoje uske veze definisane članom 2. ovog zakona, a Agencija RS smatra da te veze ometaju djelotvorno sprovođenje njenih nadzornih funkcija.

Agencija RS će odbiti izdavanje dozvole za rad ako propisi treće zemlje, koji se primjenjuju na jedno ili više fizičkih ili pravnih lica sa kojima društvo za osiguranje ima usku povezanost, ili njihova primjena, ometaju sprovođenje njenih nadzornih funkcija.

Agencija RS će zahtijevati od društva za osiguranje da stalno dostavlja podatke koje ona zahtijeva, kako bi mogla stalno pratiti da li su ispunjeni uslovi koji se navode u ovom članu.

Rješenja Agencije RS donesena po zahtjevu za izdavanje dozvole za rad su konačna, ali se protiv njih može pokrenuti i voditi upravni spor.

Prestanak važenja i oduzimanje dozvole za rad

Član 29.

Dozvola za rad društva za osiguranje prestaje da važi u slučajevima:

- ako društvo za osiguranje ne počne obavljati poslove u roku od godinu dana od dana izdavanja dozvole za rad;
- ako društvo za osiguranje ne obavlja poslove osiguranja ili poslove u pojedinoj vrsti osiguranja duže od šest mjeseci;
- ako je donesena pravosnažna presuda koja predstavlja smetnju za obavljanje poslova;
- otvaranja postupka likvidacije ili stečajnog postupka;
- prenosa svih ugovora o osiguranju na drugo društvo za osiguranje.

Ako nastupe razlozi iz stava 1. ovog člana, Agencija PC donosi rješenje kojim se utvrđuje da je dozvola za rad prestala da važi.

Agencija RS oduzima dozvolu za rad društvu za osiguranje u sljedećim slučajevima:

- ako je dozvola izdata na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- ako društvo za osiguranje nije, u ostavljenom roku, izvršilo naloge Agencije RS za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti ili sprovođenje dodatnih ili drugih mjera, zbog čega je prestalo da ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti osiguranja ili uslovi pod kojima je dozvola za rad izdata više ne postoje ili su ti uslovi izmijenjeni do tog obima da Agencija RS ne bi izdala dozvolu imajući u vidu nove okolnosti;
- ako društvo za osiguranje učestalo krši obavezu prema Birou zelene karte BiH ili Zaštitnom fondu bilo kojeg entiteta;
- ako vanredna uprava nije dovela do stabilnosti i likvidnosti društva za osiguranje.

Pored slučajeva navedenih u stavu 3. ovog člana, Agencija RS može oduzeti dozvolu za rad društvu za osiguranje i ako društvo, nakon rješenja Agencije RS o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti ili rješenja o preduzimanju dodatnih ili drugih mjera, i dalje:

- krši odredbe čl. od 55. do 58. ovog zakona i podzakonske akte Agencije RS u vezi sa propisanim tehničkim i matematičkim rezervama i ulaganjima sredstava društva za osiguranje;
- ne ispunjava zahtjeve adekvatnosti kapitala i margine solventnosti u skladu sa čl. 49, 52, 52a, 53. i 53a. ovog zakona i podzakonskim aktima Agencije RS;
- obavlja poslove vrste osiguranja za koje nije dobilo dozvolu za rad;

- ne primjenjuje usvojene uslove osiguranja i tarife premije kod davanja ponude, pripreme i zaključenja ugovora o osiguranju, kao i druge akte poslovne politike;
- krši pravila upravljanja rizikom, pravila upravljanja i održavanja likvidnosti i solventnosti, zabrane isplate dividende;
- krši pravila o vođenju poslovnih knjiga, izradi finansijskih izvještaja, reviziji i internoj reviziji;
- krši obavezu blagovremenog i istinitog izvještavanja i obavještavanja Agencije RS;
- krši pravila o imenovanju ovlašćenog aktuara i ovlašćenog revizora;
- ne izvršava u potpunosti ili pravovremeno dodatne mjere u cilju realizacije pravila upravljanja rizicima i zaštite osiguranika, kao i mjere iz plana kratkoročnog finansijskog oporavka;
- krši odredbe o imenovanju i razrješenju lica na značajnom položaju iz člana 60. Zakona;
- krši odredbe o kvalifikovanim udjelima iz čl. 61. i 62. Zakona;
- ne vrši pokriće gubitka na način propisan ovim zakonom;
- ne omogućava vršenje nadzora Agenciji RS, obavljanje revizije ovlašćenom revizoru i obavljanje aktuarskih poslova ovlašćenom aktuaru na propisan način;
- prenosi ili prihvata portfelj bez dozvole Agencije PC;
- krši propise o zaštiti osiguranika, korisnika prava iz ugovora o osiguranju, odnosno trećih oštećenih lica, odnosno ako ne isplaćuje štete i ne izvršava druge obaveze iz ugovora o osiguranju;
- daje netačne podatke o svom poslovanju ili podatke koji mogu dovesti u zabludu osiguranike, ugovarače osiguranja, korisnike prava iz ugovora o osiguranju, odnosno treća oštećena lica.

Agencija RS može oduzeti dozvolu za obavljanje poslova u pojedinim vrstama osiguranja, ako se razlozi za oduzimanje odnose samo na poslove u tim vrstama osiguranja.

U slučaju prestanka važenja ili oduzimanja dozvole za rad, društvo za osiguranje ne može zaključivati nove ugovore o osiguranju iz svih ili iz onih poslova u vrsti osiguranja za koje je utvrđeno da je dozvola za rad prestala da važi ili je oduzeta.

Prestanak važenja i oduzimanje dozvole za rad društvu za osiguranje odnosi se i na njegove filijale osnovane u Federaciji Bosne i Hercegovine i izvan Bosne i Hercegovine.

O prestanku važenja ili oduzimanju dozvole za rad društvu za osiguranje, Agencija RS obavještava Agenciju FBiH i nadzorni organ države u kojoj je filijala društva iz Republike Srpske registrovana.

U slučaju oduzimanja dozvole za rad, Agencija RS pokreće postupak likvidacije, odnosno stečaja u skladu sa odredbama ovog zakona.

U slučaju prestanka važenja ili oduzimanja dozvole za rad, Agencija RS vrši nadzor u skladu sa svojim ovlašćenjima do okončanja postupka likvidacije društva za osiguranje.

Prestanak važenja ili oduzimanje dozvole za rad ne oslobađa društvo za osiguranje obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Nakon prestanka važenja ili oduzimanja dozvole za rad, u vrsti poslova obaveznog osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, sve zahtjeve za naknadu po osnovu obaveznog osiguranja motornih vozila isplaćuje Zaštitni fond RS, a sve rezerve društva za osiguranje, koje se odnose na obavezno osiguranje motornih vozila, prenose se na Zaštitni fond RS u skladu sa propisom koji reguliše oblast osiguranja od odgovornosti za motorna vozila i ostalog obaveznog osiguranja od odgovornosti.

2.2. ODREDBE O VRSTAMA OSIGURANJA

Vrste osiguranja

Član 30.

Djelatnost osiguranja uključuje:

- a) neživotno osiguranje,
- b) životno osiguranje.

Kategorije djelatnosti osiguranja iz stava 1. ovog člana su klasifikovane po vrstama osiguranja i podklasifikovane po vrstama rizika. Vrste osiguranja i vrste rizika predviđene u ovom stavu propisuje odlukom o vrstama osiguranja Agencija RS.

Društva za osiguranje moraju ispuniti dodatne uslove, predviđene u čl. 65. i 66. Ovog zakona i odnosnim odlukama i pravilnicima Agencije RS, kao i Zakonom o obaveznom osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti, za sljedeće vrste osiguranja:

- a) pomoć kod neživotnog osiguranja,
- b) sudskih troškova u neživotnom osiguranju,
- c) životnom osiguranju povezanom sa investicijama (ulaganjima) životnog osiguranja,
- d) osiguranja od odgovornosti za motorna vozila osim odgovornosti za vozara.

Odvojena dozvola za životno i neživotno osiguranje

Član 31.

Društvu za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj izdaje se dozvola za rad za obavljanje poslova neživotnog osiguranja ili poslova životnog osiguranja. Društvo za osiguranje može obavljati poslove reosiguranja u vezi sa rizicima i životnog i neživotnog osiguranja.

Društvo za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj i koje u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona obavlja istovremeno i neživotno i životno osiguranje, može nastaviti takvo kombinovano poslovanje pod uslovom da se za svaku od ovih djelatnosti vodi odvojena administracija i finansijsko poslovanje.

Ako neko društvo za osiguranje koje obavlja neživotno, odnosno životno osiguranje ima finansijske, komercijalne ili administrativne veze sa društvom za osiguranje koje obavlja životno, odnosno neživotno osiguranje na području Federacije Bosne i Hercegovine, Agencija RS će u saradnji sa Agencijom FBiH onemogućiti da ovakve veze utiču na raspored rashoda i prihoda društva za osiguranja.

U smislu ovog zakona, odvojeno administriranje je razdvajanje djelatnosti neživotnog osiguranja od djelatnosti životnog osiguranja, kako:

- a) interesi osiguranika životnog osiguranja i osiguranika neživotnog osiguranja ne bi bili oštećeni istovremenim vođenjem djelatnosti neživotnog i životnog osiguranja, a naročito da samo osiguranici životnog osiguranja mogu imati korist od dobiti djelatnosti životnog osiguranja kao da djelatnost neživotnog osiguranja ne obavlja isto društvo za osiguranje;
- b) djelatnosti životnog osiguranja ne bi bile opterećene stvaranjem minimalnih finansijskih garancija, naročito margine solventnosti koja je potrebna za poslovanje neživotnog osiguranja, i obrnuto;
- c) bi mješovito društvo za osiguranje, ukoliko je pokrilo neophodne finansijske garancije, nakon obavještanja Agencije RS, moglo koristiti određena sredstva margine solventnosti koja su još uvijek na raspolaganju i za djelatnost neživotnog i za djelatnost životnog osiguranja;
- d) bi Agencija RS analizirala rezultate dviju djelatnosti i uvjerila se da se poštuju odredbe ovog člana.

Bilansi za životno i neživotno osiguranje moraju se izrađivati na način da se prikažu izvori prihoda i rashoda za svaku od ove dvije djelatnosti posebno. Na ovaj način, svi prihodi (naročito: premije, plaćanja od reosiguravača, prihod od ulaganja) i rashodi (naročito naknade po osiguranju, dodavanja tehničkim rezervama, premije reosiguranja, troškovi poslovanja u vezi sa poslovima osiguranja) će biti raspodijeljeni u skladu sa njihovim porijeklom.

Stavke koje su zajedničke za obje djelatnosti će se knjižiti prema metodama raspodjele koje propiše Agencija RS, a koji moraju biti u skladu sa računovodstvenim standardima.

Na osnovu bilansa, društvo za osiguranje mora pripremiti izjavu koja jasno određuje stavke koje formiraju svaku marginu solventnosti usklađenu sa odredbama koje se odnose na stvaranje

marginu solventnosti iz člana 52. ovog zakona i propisa o elementima i kontroli margine solventnosti koji donosi Agencija za nadzor osiguranja RS.

Ako jedna od margina solventnosti nije dovoljna, mjere predviđene članom 54. Ovog zakona za oporavak društva za osiguranje koje je u finansijskim teškoćama, koje se odnose na stvaranje odgovarajuće margine solventnosti i garantnog kapitala društva za osiguranje po ovom zakonu, primjenjivaće se na djelatnost koja je manjkava. Izuzimanjem odredbi stava 4. tačka a. ovog člana, mjere predviđene u članu 54. ovog zakona mogu uključivati prenos sredstava iz jedne djelatnosti u drugu, u kom slučaju je potrebno odobrenje Agencije RS.

Agencija RS može odlukom odrediti pravila za razdvajanje elemenata aktive i pasive društva za osiguranje, kao i sve ostale neophodne pojedinosti za ostvarenje odvojenog administriranja i finansijskog poslovanja.

Životno osiguranje - dodatne vrste

Član 32.

Društvo za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj i koje ima dozvolu da obavlja životno osiguranje može dobiti i dozvolu za obavljanje osiguranja od nezgode i bolesti, pod uslovom da održava minimalne iznose garantnog kapitala i da obračunava dvije margine solventnosti.

Društvo za osiguranje koje obavlja neživotno osiguranje i koje ima sjedište u Republici Srpskoj, a ima dozvolu da obavlja djelatnost samo neživotnog osiguranja od nezgoda i bolesti može dobiti i dozvolu da posluje sa životnim osiguranjem pod uslovima predviđenim u stavu 1. Ovog člana.

Vrste osiguranja za društva koja nisu iz BiH

Član 33.

Društvo za osiguranje koje ima sjedište van Bosne i Hercegovine može poslovati u Republici Srpskoj na sljedeći način:

- a) ako društvo za osiguranje u državi gdje se nalazi njegovo sjedište obavlja neživotno osiguranje zajedno sa životnim osiguranjem (mješovita ili složena društva za osiguranje) u Republici Srpskoj može:
- dobiti dozvolu za rad Agencije RS za obavljanje poslova samo životnih ili samo neživotnih osiguranja posredstvom filijala u skladu sa čl. 45. do 48. ovog zakona,
  - dobiti dozvolu za rad Agencije RS za obavljanje poslova životnog osiguranja u Republici Srpskoj putem filijale, i kada obavlja neživotno osiguranje u Republici Srpskoj preko supsidijarnog društva u Republici Srpskoj;
- b) Ako društvo za osiguranje iz stava 1. ovog člana u svom sjedištu obavlja samo poslove neživotnog osiguranja ili samo životnog osiguranja, može u Republici Srpskoj putem filijale obavljati djelatnost osiguranja za koju je registrovan u sjedištu, u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe člana 32. ovog zakona se na odgovarajući način primjenjuju i na društvo iz tačke (a) stava 1. ovog člana.

2.3. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE IZ REPUBLIKE SRPSKE

Opšte odredbe

Član 34.

Dozvola za rad društva za osiguranje iz Republike Srpske je uslov za upis društva za osiguranje u registar kod nadležnog suda. U sudski registar se upisuju i filijale društva za osiguranje, u skladu sa propisima o upisu u sudski registar.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad podnose se sljedeći dokumenti:

1. osnivački akt i statut društva,
2. dokaz o uplati sredstava akcionarskog (osnivačkog) kapitala propisanog odredbama člana 49. ovog zakona,
3. plan poslovanja,
4. podaci o licima na značajnim položajima u društvu, i
5. ostali dokumenti u skladu sa odlukom o dokumentima Agencije RS.

Ako smatra da je neophodno, Agencija RS može sprovesti kontrolu u predmetu podnosioca zahtjeva ovog člana, može sarađivati sa drugim nadležnim upravnim organima i zatražiti bilo koje neophodne podatke koji se tiču ličnih podataka i podataka o bankarskom računu podnosioca zahtjeva.

Agencija RS donosi rješenje o izdavanju dozvole za rad društvu za osiguranje, ako su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Društva za osiguranje mogu osnovati nezavisna udruženja društava za osiguranje kao dobrovoljne neprofitne institucije. Statut udruženja društava za osiguranje mora obezbijediti da društva za osiguranje ne mogu potpisati ugovore sa drugim društvima za osiguranje ili udruženjima, a koji bi mogli ograničiti princip slobodnog tržišta i transparentne konkurencije u poslovanju društava za osiguranje.

Podnošenje dokumenata o reosiguranju

Član 35.

U roku od tri mjeseca od dana donošenja rješenja Agencije RS kojim se izdaje dozvola za rad društva za osiguranje, to društvo je obavezno da Agenciji RS podnese kopije ugovora o reosiguranju. Agencija RS može da zahtijeva bilo koje druge dokumente o reosiguranju koji su potrebni u svrhu nadzora društva za osiguranje.

2.4. OSNIVANJE FILIJALA IZMEĐU ENTITETA

Osnivanje filijale društva za osiguranje iz Federacije Bosne i Hercegovine u Republici Srpskoj

Opšte odredbe

Član 36.

Društvo za osiguranje koje ima sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine može osnovati filijalu u Republici Srpskoj pod uslovom da Agencija FBiH dostavi Agenciji RS zahtjev sa sljedećim dokumentima na jednom ili više službenih jezika u Bosni i Hercegovini:

- a) plan poslovanja, koji određuje vrste predviđenih poslova i strukturalnu organizaciju filijale;
- b) adresu filijale u Republici Srpskoj od koje se mogu dobiti i kojoj se mogu predavati dokumenti. Adresa filijale je ona adresa na koju se šalju sva obavještenja ovlašćenom zastupniku;
- c) punomoć kojom se postavlja ovlašćeni zastupnik, koji mora imati dovoljno ovlašćenja da u ime i za račun društva za osiguranje stvara obaveze i zastupa društvo za osiguranje u odnosima sa trećim licima, pred sudovima, drugim organima i organizacijama u Republici Srpskoj i Agencijom RS. Ako je ovlašćeni zastupnik pravno lice, ono mora ovlastiti fizičko lice koje će ga predstavljati;
- d) da ovlašćeni zastupnik, koji mora biti nastanjen u Republici Srpskoj, zastupa društvo za osiguranje na sudu i u odnosima društva sa javnim vlastima i Agencijom RS. Društvo za osiguranje može postaviti najviše jednog ovlašćenog zastupnika za teritoriju Republike Srpske za sve vrste osiguranja. Zastupnik mora potpisati sve polise izdate u Republici Srpskoj.
- e) potvrdu da je društvo za osiguranje učlanjeno u Zaštitni fond RS i Biro zelene karte BiH, ako će obavljati vrstu osiguranja: "Odgovornost za motorna vozila", osim odgovornosti za vozara;
- f) izjavu o odabranom načinu poslovanja u okviru vrste osiguranja: "Sudski troškovi" u skladu sa članom 65. ovog zakona, ukoliko će se baviti tom vrstom osiguranja;
- g) potvrdu o solventnosti.

U slučaju izmjene bilo kog podatka predviđenog u alinejama a., b. i c. stava 1. ovog člana, Agenciji RS mora biti dostavljeno obavještenje u pisanoj formi najmanje jedan mjesec prije sprovođenja te izmjene, kako bi Agencija RS postupila u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Filijala društva za osiguranje sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine, može početi sa poslovanjem u Republici Srpskoj nakon dostavljanja dokumenata iz stava 1. ovog člana, izdavanja odobrenja Agencije RS i upisa u sudski registar.

Pitanja oporezivanja

Član 37.

Svi indirektni porezi, takse, dažbine ili ostali troškovi koji proizilaze iz ugovora o osiguranju zaključenih u Republici Srpskoj od strane društva za osiguranje koje ima sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine podliježu važećim zakonskim propisima u Republici Srpskoj.

Pokretna imovina koja se nalazi u zgradi koja je u Republici Srpskoj, sa izuzetkom robe u trgovinskom prometu, podliježe istim indirektnim porezima, dažbinama i ostalim troškovima, čak i kada zgrada i njen sadržaj nisu pokriveni istom polisom.

Svi podaci koji se odnose na naplatu indirektnih poreza za transakcije osiguranja u Republici Srpskoj preko organizacione jedinice društva za osiguranje iz Federacije Bosne i Hercegovine regulišu se pravilima koje određuje Agencija RS, a koja se objavljuju u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Osnivanje filijale društva za osiguranje iz Republike Srpske u Federaciji Bosne i Hercegovine

Opšte odredbe

Član 38.

Društvo za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj može osnovati filijalu u Federaciji Bosne i Hercegovine, ako Agenciji RS podnese zahtjev za otvaranje filijale u Federaciji

Bosne i Hercegovine i sljedeće dokumente:

- a) plan poslovanja koji, između ostalog, određuje vrste predviđenih poslova i strukturalnu organizaciju filijale;
- b) adresu filijale u Federaciji Bosne i Hercegovine od koje se mogu dobiti i kojoj se mogu predavati dokumenti, podrazumijevajući da će ta adresa biti ona na koju se šalju sva obavještenja ovlašćenom zastupniku;
- c) punomoć kojom se postavlja ovlašćeni zastupnik, koji mora imati dovoljno ovlašćenja da može zasnivati obaveze za društvo u odnosima sa trećim licima i da ga zastupa pred organima vlasti i nadležnim sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ako je ovlašćeni zastupnik pravno lice, ono mora ovlastiti fizičko lice koje će ga predstavljati;
- d) društvo za osiguranje je obavezno i da podnese potvrdu da je učlanjeno u Zaštitni fond RS i Biro zelene karte BiH, ako će obavljati poslove osiguranja vrste: "Odgovornost za motorna vozila", osim odgovornosti vozara;
- e) izjavu o odabranom načinu poslovanja u okviru vrste osiguranja: "Sudski troškovi" u skladu sa članom 65. ovog zakona, ukoliko će se baviti tom vrstom osiguranja.

Posebne odredbe

Član 39.

Nakon provjere plana poslovanja i pod uslovima da su administrativna struktura i finansijsko stanje društva za osiguranje, kao i opšte i stručne kvalifikacije i iskustvo direktora i ovlašćenih zastupnika odgovarajući, Agencija RS, u roku od 60 dana od kompletiranja zahtjeva iz člana 38. ovog zakona, dostavlja taj zahtjev zajedno sa dokumentima predviđenim u članu 38. Ovog zakona i potvrdom o solventnosti određenom u skladu sa članom 36. stav 1. tačka (g) ovog zakona, Agenciji FBiH, na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, i obavještavajući o tome i društvo za osiguranje koje je podnijelo zahtjev.

Ako Agencija RS odbije da proslijedi podatke navedene u članu 36. stav 1. ovog zakona Agenciji FBiH, Agencija RS će u roku od 60 dana po prijemu svih propisanih podataka donijeti rješenje i dostaviti ga društvu za osiguranje koje je podnijelo zahtjev. Protiv takvog rješenja ili u slučaju isteka roka od 60 dana, kada rješenje nije doneseno, društvo za osiguranje ima pravo pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u Republici Srpskoj.

U slučaju izmjene bilo kojih pojedinosti dostavljenih u skladu sa t. a, b. i c. stava 1. Člana 38. ovog zakona, Agenciji RS će poslati obavještenje u pisanoj formi najmanje 30 dana prije sprovođenja te izmjene, kako bi se procedura navedena u prethodnom stavu mogla primijeniti.

Svako društvo za osiguranje iz Republike Srpske koje obavlja poslove neživotnog osiguranja, a koje namjerava da obavlja u Federaciji Bosne i Hercegovine vrstu: "Zdravstveno osiguranje", koje djelimično ili u potpunosti zamjenjuje statutarni sistem socijalnog osiguranja u entitetu, mora Agenciji RS prije njihove primjene podnijeti tehničku osnovu za tarife i opšte i

posebne uslove osiguranja. Agencija FBiH može zahtijevati da se sa vrstom osiguranja:

"Zdravstveno osiguranje" posluje na tehničkoj osnovi sličnoj osnovi životnog osiguranja u slučajevima:

- a) kada se premije obračunavaju i plaćaju na osnovu tablica bolesti i ostalih statističkih podataka relevantnih za Bosnu i Hercegovinu u skladu sa matematičkim metodama koje se primjenjuju u osiguranju;

- b) kada je za porast starosne dobi određena rezerva;
- c) kada osiguravač može otkazati ugovor samo u određenom roku koji je određen zakonom FBiH;
- d) kada ugovor predviđa da se premije mogu uvećati ili plaćanja smanjiti, čak i za tekuće ugovore;
- e) kada ugovor predviđa da ugovarač osiguranja može zamijeniti svoj postojeći ugovor za novi ugovor, koji nudi isto društvo za osiguranje ili ista filijala, a uzimajući u obzir njegova ostvarena prava. Naročito se u obzir uzima rezerva za porast starosne dobi, a novi medicinski pregled se može zahtijevati samo za povećano pokriće.

Za slučajeve iz stava 4. ovog člana, Agencija za osiguranje u BiH, Agencija RS i Agencija FBiH objavljuju zajedničke tablice bolesti i druge relevantne statističke podatke iz stava 4. tačka (a) ovog člana. Premije moraju biti dovoljne, prema aktuarskim procjenama, kako bi društva bila u mogućnosti da ispunjavaju sve svoje obaveze koje utiču na sve aspekte njihovog finansijskog stanja. Društva za osiguranje moraju obavještavati Agenciju RS o tehničkim osnovama za obračun premija prije početka pružanja usluga. Ovaj stav se primjenjuje i kada su postojeći ugovori izmijenjeni.

2.5. ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA OSNIVANJE FILIJALA IZMEĐU ENTITETA BOSNE I HERCEGOVINE

Obavještavanje o dokumentima

Član 40.

U cilju zaštite javnog interesa i kontrole da li se poštuju zakonske odredbe o ugovorima o osiguranju, Agencija RS može od društva za osiguranje, koje ima sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine i koje se bavi osiguranjem u Republici Srpskoj preko filijala, povremeno zahtijevati obavještavanje o opštim i posebnim uslovima ugovora o osiguranju, kao i o dokumentima koje namjeravaju koristiti za svoje osiguranike.

Agencija RS će od društva za osiguranje zahtijevati da dostavi sve pojedinosti neophodne za primjenu ovog zakona na jednom od službenih jezika BiH.

Društvo za osiguranje koje je osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje posluje u Republici Srpskoj preko filijala, obavezno je da Agenciji RS dostavi sve tražene dokumente u svrhu primjene ovog člana ukoliko su i društva koja imaju sjedište u Republici Srpskoj obavezna da to urade. Ako društvo za osiguranje odbije da podnese tražene dokumente, Agencija za nadzor osiguranja RS će primijeniti odredbe čl. 41. i 42. ovog zakona.

Nepoštivanje zakona

Član 41.

Ako društvo za osiguranje ne poštuje važeće zakonske propise, Agencija RS donosi rješenje o otklanjanju nezakonitosti u poslovanju tog društva i o tome u pisanoj formi obavještava upravu društva i Agenciju FBiH. U slučaju da društvo ne postupi po rješenju iz stava 1. ovog člana, Agencija RS obavještava Agenciju FBiH i zahtijeva da preduzme sve odgovarajuće mjere kako bi društvo postupilo po rješenju. Agencija RS mora da bude obaviještena o preduzetim mjerama.

Ako i pored mjera koje je preduzela Agencija FBiH ili zato što se pokazalo da te mjere nisu adekvatne ili nisu preduzete u Federaciji Bosne i Hercegovine, društvo za osiguranje nastavi da krši važeće zakonske odredbe u Republici Srpskoj, Agencija RS može, nakon što obavijesti Agenciju FBiH, preduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječila buduća kršenja zakona i zaštitila interese osiguranika, uključujući, ukoliko je to potrebno, i sprečavanje društva da zaključuje nove ugovore o osiguranju preko filijale. Agencija RS ima pravo da primijeni bilo koju odgovarajuću mjeru, a naročito da se obraća Agenciji FBiH. Ako društvo koje postupa suprotno odredbama ovog zakona ima sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u Republici Srpskoj ima filijalu ili posjeduje imovinu, Agencija RS može toj organizacionoj jedinici izreći kazne za prekršaje, kao i odrediti odgovarajuće mjere, uključujući i ograničenje slobodnog raspolaganja imovinom tog društva u Republici Srpskoj.

Svako rješenje o određivanju mjera o ograničenjima u pružanju usluga ili o izricanju kazni u skladu sa odredbama ovog člana mora biti obrazloženo i dostavljeno tom društvu i Agenciji FBiH. Na zahtjev Agencije FBiH, Agencija RS, u skladu sa odredbama ovog zakona, pomoći će da se izvrši traženo ograničenje slobodnog raspolaganja imovinom tog društva u Republici Srpskoj.

Saradnja sa Agencijom za nadzor FBiH

Član 42.

Ako je potrebna kontrola na licu mjesta u prostorijama sjedišta društva za osiguranje ili filijale u Republici Srpskoj, da bi se obezbijedila odgovarajuća primjena važećih zakonskih odredbi u Republici Srpskoj, Agencija RS saraduje sa Agencijom FBiH kako bi se kontrola sprovela. Ako Agencija RS smatra da je neophodno, može i sama sprovesti kontrolu u kancelarijama filijale pošto prethodno obavijesti Agenciju FBiH.

Reklamiranje

Član 43.

Društvo za osiguranje koje ima sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje pruža usluge u Republici Srpskoj prema pravu osnivanja filijale, može reklamirati svoje usluge u Republici Srpskoj u skladu sa zakonskim propisima u Republici Srpskoj, koji se odnose na oblik i sadržaj takvog reklamiranja i u skladu sa javnim interesom.

Likvidacija

Član 44.

U slučaju likvidacije nekog društva za osiguranje, obaveze koje proizilaze iz ugovora koji su zaključeni preko filijale ispunice se na isti način kao i one koje proizilaze iz drugih ugovora o osiguranju tog društva u skladu sa odredbama člana 70. ovog zakona.

2.6. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE KOJA NEMAJU SJEDIŠTE U BOSNII HERCEGOVINI

Opšte odredbe

Član 45.

Strano društvo za osiguranje, koje ima sjedište izvan Bosne i Hercegovine, može obavljati djelatnosti osiguranja u Republici Srpskoj u obliku filijale nakon što dobije dozvolu za rad od Agencije RS i izvrši upis u sudski registar. Filijala stranog društva za osiguranje ima svojstvo pravnog lica i pod nadzorom je Agencije RS. Jedna filijala može obavljati samo životno ili samo

neživotno osiguranje. Dozvola za rad koju izda Agencija RS biće objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i "Službenom glasniku Republike Srpske", i na osnovu nje će biti izvršen upis filijale u sudski registar.

Rješenje o izdavanju dozvole za rad iz ovog člana je konačno, važeće u cijeloj Bosni i Hercegovini i dostavlja se Agenciji za osiguranja u BiH.

Uslovi

Član 46.

Da bi strano društvo za osiguranje dobilo dozvolu za rad filijale u Republici Srpskoj mora:

- a) biti osnovano kao akcionarsko društvo za osiguranje ili kao društvo za uzajamno osiguranje ili imati bilo koji drugi oblik društva za osiguranje predviđen u zemljama članicama Evropske unije, te da u matičnoj zemlji ima dozvolu da obavlja vrste osiguranja za koje traži dozvolu za poslovanje u Republici Srpskoj;
- b) postaviti ovlašćenog zastupnika filijale u Republici Srpskoj. Ako je ovlašćeni zastupnik pravno lice, mora imati sjedište u Republici Srpskoj i postaviti fizičko lice koje će ga predstavljati. To fizičko lice mora imati boravište u Republici Srpskoj i ispunjavati uslove prema čl. 34. i 60. ovog zakona u pogledu profesionalnih kvalifikacija lica koja upravljaju društvom za osiguranje;
- c) biti registrovano u zemlji koja dopušta društvu za osiguranje iz Republike Srpske da se osnuje u skladu sa principom reciprociteta;
- d) imati kapital u Republici Srpskoj koji nije manji od najniže granice kapitala određene u članu 49. ovog zakona;
- e) posjedovati u Republici Srpskoj ili u Federaciji Bosne i Hercegovine imovinu u iznosu jednakom najmanje jednoj polovini (1/2) minimalnog garantnog fonda i depozite u Republici Srpskoj od najmanje jedne četvrtine (1/4) tog minimalnog iznosa kao garanciju;
- f) preuzeti obavezu, formalnom izjavom koju potpisuju njeni predstavnici:
  - da će za tu filijalu osigurati marginu solventnosti,

- da će u roku od dva mjeseca po dobijanju dozvole osnovati u mjestu filijale administrativnu i računovodstvenu službu koja odgovara poslu kojim se bavi u Republici Srpskoj,
- da će uspostaviti i ulagati sredstva tehničkih rezervi u pogledu poslovanja u Republici Srpskoj, u skladu sa članovima o neophodnim tehničkim rezervama i sredstvima,
- da će postaviti ovlašćenog aktuara i lice odgovorno za pojedinosti koje se odnose na varijabilni fond.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad moraju se priložiti sljedeći dokumenti na jednom od službenih jezika u Republici Srpskoj:

- a) ovjeren primjerak Statuta i dokaz o registraciji izdat od strane nadležnog organa zemlje sjedišta tog društva;
- b) ovjerena punomoć za postavljanje ovlašćenog zastupnika u Republici Srpskoj, uz izjavu da povlačenje punomoći za postavljenje stupa na snagu tek pošto se dokument dostavi i Agenciji RS;
- c) potvrda nadzorne vlasti zemlje sjedišta osiguravajućeg društva, ne starija od tri mjeseca do dana podnošenja zahtjeva, kojom potvrđuje da društvo za osiguranje posluje i da ima dozvolu da obavlja vrste osiguranja koje namjerava obavljati u Republici Srpskoj;
- d) dokumenti koji dokazuju da filijala ispunjava uslove određene u stavu 1. tačke (d) i (e) ovog člana;
- e) spisak imena i adresa direktora i izvršnih direktora;
- f) plan poslovanja filijale, koji uključuje elemente predviđene u članu 34. ovog zakona;
- g) bilans stanja i bilans uspjeha za poslednje tri finansijske godine, ili za završene finansijske godine ako podnosilac zahtjeva posluje manje od tri finansijske godine.

Ako se traži dozvola za proširenje djelatnosti filijale na neku drugu vrstu ili vrste osiguranja, podnosilac zahtjeva podnosi dokumente iz stava 2. ovog člana, osim onih koji su već podneseni, ukoliko oni obuhvataju novu vrstu ili vrste osiguranja.

Margina solventnosti koju društvo za osiguranje iz ovog člana mora imati mora biti sačinjena u skladu sa odredbama člana 52. ovog zakona i odlukom Agencije RS o dokumentima koji se prilažu uz zahtjev za izdavanje dozvole za rad, i izračunata na osnovu premija ili matematičkih rezervi i odštetnih zahtjeva po osnovu osiguranja za poslove koje obavlja ta filijala.

Jedna trećina margine solventnosti čini garantni fond koji ne može biti manji od jedne polovine minimalne garancije zahtijevane prema članu 53. ovog zakona.

Sredstva koja pokrivaju marginu solventnosti, osim garancije položene i blokirane kako je predviđeno u stavu 1. tačka (d) ovog člana, mogu biti uložena i u zemljama članicama Evropske unije.

Ovlašćeni zastupnik

Član 47.

Ovlašćeni zastupnik sa boravištem u Republici Srpskoj zastupa društvo za osiguranje na sudu i u odnosima društva sa državnim i javnim organima Republike Srpske i Agencijom RS.

Društvo za osiguranje ne može postaviti više od jednog ovlašćenog zastupnika sa nadležnošću na određenom dijelu teritorije ili za vođenje određene vrste osiguranja.

Ovlašćeni zastupnik potpisuje sve polise osiguranja koje u Republici Srpskoj izda ta filijala tog stranog društva za osiguranje. Agencija RS može, po podnošenju pisanog zahtjeva zastupnika, dati dozvolu da više lica koja borave u Republici Srpskoj mogu potpisivati polise, pod uslovom da se za izdavanje ovlašćenja podnese primjerak odgovarajuće ovjerene punomoći.

Ovlašćeni zastupnik preuzima odgovornosti članova Upravnog odbora društva za osiguranje.

Opoziv ili otkaz punomoći ovlašćenog zastupnika važi od dana na koji je pisano obavještenje o opozivu ili otkazu zaprimljeno u Agenciji RS.

Društvo za osiguranje mora popuniti položaj ovlašćenog zastupnika u roku od 60 dana od opoziva ili otkaza, u suprotnom će Agencija RS oduzeti dozvolu za rad.

Finansijski izvještaji i poslovne knjige, nadležnost

Član 48.

Strano društvo koje posluje u Republici Srpskoj mora:

- a) za djelatnosti koje obavlja u Republici Srpskoj voditi poslovne knjige u Republici Srpskoj na jednom od službenih jezika u Republici Srpskoj;
  - b) pripremiti, objaviti i podnijeti Agenciji RS finansijske izvještaje na jednom od službenih jezika u Republici Srpskoj.
- Filijale stranog društva za osiguranje, koje posluju u Republici Srpskoj, pod nadležnošću su sudova Republike Srpske i dužne su postupati u skladu sa računovodstvenim propisima i standardima u skladu sa zakonima Republike Srpske koji se odnose na akcionarska društva.

III DRUŠTVA ZA OSIGURANJE I DRUŠTVA ZA UZAJAMNO OSIGURANJE

3.1. AKCIONARSKA DRUŠTVA I DRUŠTVA ZA UZAJAMNO OSIGURANJE U REPUBLICI SRPSKOJ

Akcionarska društva za osiguranje

Član 49.

Na akcionarska društva za osiguranje primjenjuje se Zakon o preduzećima u onoj mjeri u kojoj nije drugačije uređeno ovim zakonom.

Minimalni osnivački kapital društva za osiguranje ne može biti manji od:

- a) 2.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja jednu ili više sljedećih vrsta:
  - osiguranje od odgovornosti za motorna vozila,
  - osiguranje od odgovornosti za vazduhoplove,
  - osiguranje od odgovornosti za brodove,
  - osiguranje od opšte građanske odgovornosti,
  - osiguranje kredita,
  - garancijska osiguranja.
- b) 2.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja jednu ili više sljedećih vrsta osiguranja:
  - osiguranje od posljedice nesrećnog slučaja,
  - zdravstveno osiguranje,
  - osiguranje putničkih vozila-kasko,
  - osiguranje vozila koja se kreću po šinama kasko,
  - osiguranje vazduhoplova-kasko,
  - pomorski, riječni i kasko na unutrašnjim vodama,
  - osiguranje robe u prevozu,
  - osiguranje od požara i drugih opasnosti,
  - osiguranje različitih finansijskih gubitaka,
  - osiguranje turističkih usluga.
- c) 1.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja jednu ili više sljedećih vrsta osiguranja:
  - ostala osiguranja imovine,
  - osiguranja pravne zaštite.
- d) 3.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja životno osiguranje;
- e) 3.000.000,00 KM ako društvo obavlja isključivo reosiguranje.

Osnivački akcionarski kapital mora biti u potpunosti uplaćen u novcu pri osnivanju, i ne smije poticati:

- iz sredstava kredita koji je odobrilo društvo u čiji se kapital vrši uplata;
- iz kredita koji je banka ili druga finansijska institucija odobrila za drugu namjenu; ili
- iz sredstava za čiji povrat je garantovalo društvo za osiguranje u čiji kapital se vrši uplata.

Kada se kod korisnika kredita ili njegovog povezanog lica može utvrditi veza između dobijenog kredita i uplaćenog akcionarskog kapitala, ili uplaćenog akcionarskog kapitala društva za osiguranje i dobijenog kredita, takav uplaćeni akcionarski kapital nema pravno dejstvo bez obzira da li su učinjeni na isti ili na drugi način.

Agencija RS ima pravo da izvrši provjeru toka novčanih sredstava kod društva za osiguranje, banke, korisnika kredita i povezanog lica. Agencija RS ima diskreciono pravo da odluči

da li je uplaćeni akcionarski kapital izvršen u skladu sa zakonom i da u slučaju povrede zakona odbije da prizna uplatu i iz uplaćenog akcionarskog kapitala isključi uplate izvršene na takav način.

Odredbe ovog člana se primjenjuju i na filijale stranih društava za osiguranje.

Društvo za osiguranje ne može smanjiti akcionarski kapital niti ugroziti njegovu strukturu otkupom vlastitih akcija bez prethodnog pismenog odobrenja Agencije RS.

Akcije akcionarskih društava za osiguranje mogu glasiti samo na ime.

Svako akcionarsko društvo za osiguranje mora kumulativno održavati:

- a) iznos akcionarskog kapitala koji nije manji od minimalno potrebnog osnivačkog kapitala;
- b) marginu solventnosti;
- c) garantni fond.

Posebne odredbe za društva za uzajamno osiguranje

Član 50.

Društvo za uzajamno osiguranje (u daljem tekstu: DUO) je društvo za osiguranje u kome članovi zajednički garantuju da će finansirati i dati naknadu po dešavanju ugovorenog osiguranog slučaja, na osnovu načela uzajamnosti i solidarnosti. DUO je privredno društvo koje ima pravni subjektivitet i ograničenu odgovornost svojih članova za obaveze društva. DUO mogu osnovati fizička i pravna lica. Isključivi cilj DUO je obavljanje djelatnosti neposrednog osiguranja.

Sredstva neophodna za pokrivanje iznosa osiguranja koja će se platiti po dešavanju rizika prikupljaju se doprinosom samo u obimu koji je neophodan za ispunjenje obaveza društva prema osiguranicima i za stvaranje rezervi.

Članstvo u DUO je otvoreno za fizička lica čije je mjesto stalnog boravka u Bosni i Hercegovini.

DUO ne može obavljati djelatnosti reosiguranja, ali može zaključiti ugovore o reosiguranju za svoje vlastite potrebe.

DUO mora ispunjavati sljedeće kriterijume:

- a) ne smije imati manje od 250 članova, ako je društvo ovlašćeno da pokriva samo jednu vrstu rizika;
- b) ne smije imati manje od 300 članova, ako je društvo ovlašćeno da pokriva više od jedne vrste rizika;
- c) najmanje jedna polovina prihoda od doprinosa društva mora poticati od lica koja su članovi DUO;
- d) ne smije imati godišnji obrt veći od 2.000.000,00 KM.

DUO neće pokrivati poslove u sljedećim vrstama osiguranja: osiguranje od odgovornosti vlasnika ili korisnika motornih vozila, osiguranje od odgovornosti vlasnika ili korisnika vazduhoplova, osiguranje od odgovornosti vlasnika ili korisnika brodova, osiguranje od opšte građanske odgovornosti, osim ako ne predstavljaju prateće, odnosno sporedne rizike određene odlukom Agencije RS o vrstama osiguranja, niti osiguranje kredita i osiguranje garancija.

Vrste društva za uzajamno osiguranje

Član 51.

DUO posluje po osnovu neograničenog ili ograničenog doprinosa svojih članova.

DUO sa neograničenim doprinosom može od svakog osiguranog člana zahtijevati plaćanje onih dodatnih iznosa, bez ograničenja, koji mogu biti neophodni za izmirenje rezervisanih šteta po osiguranju.

Ako prihod i rezerve DUO sa ograničenim doprinosom nisu dovoljni za izmirenje rezervisanih šteta iz određene finansijske godine, DUO sa ograničenim doprinosom može od svakog osiguranog člana zahtijevati plaćanje dodatnih iznosa koji ne mogu prelaziti sumu jednaku ili manju od ukupnog prethodnog doprinosa plaćenog za tu finansijsku godinu.

Statut DUO mora sadržavati, između ostalog, uslove koji predviđaju plaćanje povećanih doprinosa članova ili smanjenje iznosa plativih naknada i beneficija, ako bi se godišnji doprinosi pokazali kao nedovoljni za izmirenje rezervisanih šteta za tu finansijsku godinu.

DUO mora posjedovati minimalni kapital koji je jednak kapitalu akcionarskih društava za osiguranje koji je predviđen u članu 49. ovog zakona, stepenovan u skladu sa vrstama osiguranja sa kojima posluje.

Svako DUO mora imati upravni odbor sa najmanje tri člana. Članovi upravnog odbora biraju se odlukom skupštine članova. Upravni odbor nadzire rad izvršnih službenika. Do jedne polovine članova upravnog odbora ne moraju biti članovi DUO, s tim što broj članova upravnog odbora koji su ujedno i članovi društava ne smije biti manji od dva.

Upravni odbor će postavljati jednog ili više izvršnih službenika koji će upravljati poslovima društva i koji će posjedovati odgovarajuće iskustvo i sposobnosti. Od tih lica se neće zahtijevati da budu članovi DUO, a za njihovo postavljanje potrebna je dozvola Agencije RS, u skladu sa odredbama člana 60. ovog zakona.

3.2. MARGINA SOLVENTNOSTI I GARANTNI FOND

Obaveza uspostavljanja margine solventnosti

Član 52.

Svako društvo za osiguranje iz Republike Srpske obavezno je da odredi marginu solventnosti u pogledu svog cjelokupnog poslovanja.

"Margina solventnosti za poslove neposrednih neživotnih osiguranja i reosiguranja obračunava se primjenom premijskog indeksa ili indeksa šteta, pri čemu se kao obavezujući i mjerodavan uzima viši od obračunatih iznosa.

Margina solventnosti za poslove neposrednih životnih osiguranja obračunava se kao zbir dva rezultata, i to:

- prvi rezultat se obračunava množenjem matematičke rezerve utvrđenim koeficijentima;
- drugi rezultat se obračunava množenjem kapitala izloženog riziku utvrđenim koeficijentima i to samo za životna osiguranja kod kojih kapital izložen riziku nije negativan.

Agencija RS će donijeti propis o elementima i kontroli margine solventnosti.

Upravljanje rizicima

Član 52 a.

Društvo za osiguranje dužno je obezbijediti da uvijek raspolaže sa adekvatnim kapitalom u pogledu obima i vrsta poslova osiguranja koje obavlja i s obzirom na rizike kojima je izloženo u obavljanju tih poslova (adekvatnost kapitala) i poslovati tako da je sposobno blagovremeno ispuniti dospjele obaveze (načelo likvidnosti), te na način da je trajno sposobno ispunjavati sve svoje obaveze (načelo solventnosti).

Ako društvo za osiguranje ne može pokriti dio preuzetih rizika, te rizik prelazi udjele u kompenzaciji rizika prema tablicama maksimalnog pokrića (vlastiti samopridržaj), obavezno je taj dio rizika prenijeti u reosiguranje ili saosigurati rizik sa jednim ili više društava za osiguranje.

Društvo za osiguranje obavezno je izvorima i ulaganjima sredstava upravljati na način da je u svakom trenutku u stanju ispuniti dospjele obaveze, dnevno obračunavati iznose likvidnih sredstava i u svrhu obezbjeđenja likvidnosti, donijeti i redovno sprovoditi politiku upravljanja likvidnošću (pravila upravljanja likvidnošću).

Zabranjeno je društvu za osiguranje da isplaćuje dobit u obliku dividende u novcu ili vrši plaćanja po osnovu učešća u dobiti članovima uprave ili zaposlenima ako:

- -ne ispunjava zahtjeve adekvatnosti kapitala utvrđene propisima kojima se uređuje oblast osiguranja;
- -ne ispunjava propisane zahtjeve likvidnosti i solventnosti, ili bi isplatom dobiti ugrozilo likvidnost ili solventnost;
- -je Agencija RS naložila otklanjanje nepravilnosti i nezakonitosti u iskazivanju podataka u finansijskim izvještajima društva za osiguranje, zbog kojih finansijski izvještaji nisu tačni i istiniti, odnosno ako društvo za osiguranje ne postupi po nalogima Agencije RS.

Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima propisuje pravila za identifikovanje, mjerenje i praćenje rizika kojima su u svom poslovanju izložena društva za osiguranje.

Društvo za osiguranje ne može povećati akcionarski kapital i vršiti emisije dužničkih hartija od vrijednosti i drugih finansijskih derivata koji predstavljaju stavku kapitala kod utvrđivanja adekvatnosti kapitala bez prethodne saglasnosti Agencije RS.

Društvo za osiguranje dužno je da u toku naredne poslovne godine pokrije nepokriveni gubitak iz prethodne poslovne godine.

Ako kapital društva za osiguranje zbog povećanja margine solventnosti ili drugih razloga nije dovoljan, uprava društva za osiguranje dužna je odmah usvojiti i primijeniti mjere za koje je nadležna u svrhu obezbjeđenja kapitala, odnosno dužna je izraditi prijedlog mjera za koje su nadležni drugi organi društva za osiguranje, a u vezi sa obezbjeđenjem potrebnog kapitala, o čemu je dužna obavijestiti Agenciju RS u roku od osam dana od dana njihovog donošenja.

Agencija RS u cilju zaštite osiguranika može da zahtijeva od društva za osiguranje:

- da ima veći kapital, ako ocijeni da su zbog oslabljenog finansijskog položaja društva za osiguranje ugrožena prava osiguranika, u kom slučaju se visina kapitala određuje u skladu s finansijskim planom sa prijedlozima mjera za najmanje sljedeće tri poslovne godine;
- smanjenje vrijednosti imovine društva za osiguranje, koja se uključuje u obračun kapitala društva za osiguranje, ili za pokriće tehničkih i matematičkih rezervi i garantnog fonda, ako je došlo do promjene tržišne vrijednosti te imovine;
- prilagođavanje obračunavanja margine solventnosti društva za osiguranje za iznos reosiguranja, ako se sadržaj ugovora o reosiguranju u odnosu na prethodnu poslovnu godinu značajno promijenio ili ugovori o reosiguranju ne omogućuju uravnotežen prenos rizika.

Kapital i garantni fond

Član 53.

Garantni fond ne smije biti manji od iznosa:

- a) 2.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja jednu ili više od sljedećih vrsta osiguranja: osiguranje od odgovornosti vlasnika ili korisnika motornih vozila, osiguranje od odgovornosti vlasnika ili korisnika vazduhoplova, osiguranje od odgovornosti vlasnika ili korisnika brodova, osiguranje od opšte građanske odgovornosti, osiguranje kredita, garancijska osiguranja;
- b) 2.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja jednu ili više od sljedećih vrsta osiguranja: osiguranje od posljedice nesrećnog slučaja, zdravstveno osiguranje, osiguranje putničkih vozila-kasko, osiguranje vozila koja se kreću po šinama-kasko, osiguranje vazduhoplova kasko, pomorski, riječni i kasko na unutrašnjim vodama, osiguranje robe u prevozu, osiguranje od požara i drugih opasnosti, osiguranje različitih finansijskih gubitaka i osiguranje turističkih usluga;
- c) 1.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja osiguranje od ostalih šteta imovine i/ili osiguranje pravne zaštite;
- d) 3.000.000,00 KM ako društvo za osiguranje obavlja životno osiguranje;
- e) 3.000.000,00 KM ako društvo obavlja isključivo reosiguranje.

Garantni fond društva za osiguranje koje obavlja vrstu kreditnog osiguranja, ako su godišnji iznosi premija i doprinosa kojim se terete klijenti, a koji se odnose na ovu vrstu osiguranja, za svaku od posljednje tri finansijske godine prelazili 5.000.000 KM ili iznos jednak 4% ukupnog iznosa premija ili doprinosa kojim društvo za osiguranje terete klijente, ne smije biti manji od 3.000.000,00 KM.

Kada se od društva koje obavlja kreditno osiguranje zahtijeva da poveća svoj garantni fond u smislu stava 3. ovog člana na 3.000.000,00 KM, društvo će povećati garantni fond na sljedeći način:

- u roku od tri godine, na 2.500.000,00 KM,

- u roku od pet godina, na 2.700.000,00 KM,
- u roku od sedam godina, na 3.000.000,00 KM.

Ako poslovanje koje društvo za osiguranje obavlja pokriva više vrsta ili rizika, uzimaće se u obzir samo ona vrsta ili rizik za koji je potreban najviši iznos garantnog fonda.

U slučaju DUO gornji minimalni iznosi garantnih fondova se umanjuju za jednu četvrtinu.

Zahtjevi adekvatnosti kapitala

Član 53a.

Kapital društva za osiguranje, u svrhu primjene pravila upravljanja rizicima i ispunjavanja zahtjeva adekvatnosti kapitala, obračunava se kao zbir stavki bazičnog kapitala i dodatnog kapitala, umanjen za odbitne stavke.

Bazični kapital društva za osiguranje obračunava se kao zbir stavki uplaćenog akcionarskog kapitala, osim po osnovu kumulativnih povlašćenih akcija, rezervi kapitala, osim rezervi povezanih sa kumulativnim povlašćenim akcijama, statutarnih i zakonskih rezervi i prenesene neto dobiti iz prethodnih godina.

Pri obračunavanju bazičnog kapitala, zbir iz prethodnog stava ovog člana umanjuje se za stavke otkupljenih vlastitih akcija, nematerijalnih ulaganja, gubitaka iz tekuće i prethodnih godina i drugih stavki, koje podzakonskim aktom propiše Upravni odbor Agencije RS.

Dodatni kapital društva za osiguranje obračunava se kao zbir stavki uplaćenog akcionarskog kapitala, po osnovu kumulativnih povlašćenih akcija, rezervi kapitala povezanih s tim akcijama, podređenih dužničkih finansijskih instrumenata i drugih stavki, koje podzakonskim aktom propiše Upravni odbor Agencije RS.

Ha zahtjev društva za osiguranje, Agencija RS uz odgovarajuće dokaze može odobriti uvećanje dodatnog kapitala za vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu ne uzima u obzir trošak, odnosno dio troškova pribavljanja osiguranja iz premijskog obračuna, umanjene za matematičku rezervu koja u obračunu uzima u obzir troškove pribavljanja osiguranja iz premijskog obračuna.

Pri obračunavanju kapitala društva za osiguranje zbir bazičnog kapitala i dodatnog kapitala umanjuje se za:

- iznos kvalifikovanog udjela u drugim društvima za osiguranje i reosiguranje, bankama i ostalim finansijskim institucijama;
- iznos ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u pravna lica iz prve alineje ovog stava koja se uzimaju u obzir pri obračunavanju njihovog kapitala, a u kojima društvo za osiguranje ima kvalifikovani udio;
- iznos nelikvidnih sredstava.

Društvo za osiguranje u svom poslovanju mora neprekidno ispunjavati zahtjeve adekvatnosti kapitala, tj. obezbijediti da:

- kapital bude najmanje jednak obračunatoj margini solventnosti, pri čemu ne smije biti manji od iznosa propisanih u čl. 49. i 53. Zakona;
- bazični kapital bude najmanje jednak iznosu garantnog fonda.

Garantni fond odgovara višem od sljedeća dva iznosa, i to:

- iznosu 1/3 obračunate margine solventnosti;
- iznosa propisanih u čl. 49. i 53. Zakona.

Iznos dodatnog kapitala društva za osiguranje ne smije prelaziti 50% iznosa bazičnog kapitala.

Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima propisuje stavke kapitala, način obračuna, visinu, obim, vrstu dužničkih podređenih instrumenata i nelikvidnih sredstava, pravila obračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala društva za osiguranje.

Kontrola i mjere nadzora

Član 54.

Agencija RS, u cilju obezbjeđenja poštovanja odredbi u vezi sa marginom solventnosti i kapitalom, sprovodi kontrolu finansijskog stanja društava za osiguranje.

Za vrstu osiguranja: "Pomoć" provjera će obuhvatati i kvalifikacije osoblja, uključujući medicinsko osoblje, kao i kvalitet opreme kojom društvo za osiguranje raspolaže da bi ispunilo svoje obaveze iz te vrste osiguranja.

U cilju kontrole margine solventnosti i kapitala, Agencija RS može zahtijevati bilo koji relevantan podatak ili sprovesti provjeru na licu mjesta, u prostorijama društva za osiguranje.

Tokom prve tri finansijske godine, svako društvo za osiguranje je obavezno da svakih šest mjeseci Agenciji RS podnosi kratke finansijske izvještaje u cilju kontrole njegovog finansijskog stanja u vezi sa planom poslovanja, koji je podnesen pri izdavanju dozvole.

U nadzoru nad društvom za osiguranje, Agencija RS donosi rješenje kojim društvu za osiguranje:

- nalaže otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti,
- nalaže mjeru zabrane isplate dividende,
- nalaže preduzimanje dodatnih mjera,
- oduzima dozvolu za rad.

Agencija RS izdaje prekršajni nalog ili podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Ako prilikom nadzora nad društvom za osiguranje Agencija RS utvrdi da je društvo za osiguranje prekršilo zakonske i podzakonske akte, donosi rješenje kojim nalaže društvu za osiguranje otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, a posebno ako:

- poslove na značajnom položaju obavlja lice za čije imenovanje društvo za osiguranje nije pribavilo saglasnost ili lice za koje je Agencija RS naložila društvu za osiguranje mjeru razrješenja;
- društvo za osiguranje ne ispunjava uslove za obavljanje svih ili pojedinih poslova osiguranja;
- društvo za osiguranje krši pravila o upravljanju rizicima, kao i pravila održavanja likvidnosti i solventnosti;
- društvo za osiguranje krši pravila o vođenju poslovnih knjiga, sastavljanju finansijskih izvještaja, reviziji, internoj reviziji;
- društvo za osiguranje krši pravila izvještavanja i obavještavanja Agencije RS;
- društvo za osiguranje krši pravila o imenovanju ovlašćenih revizora i ovlašćenih aktuara;
- društvo za osiguranje ne poštuje usvojene akte poslovne politike;
- društvo za osiguranje ne poštuje druge odredbe utvrđene propisima kojima se uređuje oblast osiguranja.

Ako Agencija RS utvrdi da društvo za osiguranje krši pravila upravljanja rizikom (pravila likvidnosti i solventnosti, zahtjeve adekvatnosti kapitala, pravila formiranja sredstava za pokriće tehničkih i matematičkih rezervi, pravila ulaganja sredstava za pokriće tehničkih i matematičkih rezervi, pravila reosiguranja, ograničenja u isplati dividende i sl.) i zaštite osiguranika, donosi rješenje o određivanju sljedećih dodatnih mjera društvu za osiguranje:

- nalaganje društvu za osiguranje da usvoji: plan mjera radi ispunjavanja zahtjeva adekvatnosti kapitala, poboljšanja likvidnosti i solventnosti, obezbjeđenja ulaganja sredstava za pokriće tehničkih i matematičkih rezervi, poboljšanja postupka naplate dospjelih potraživanja, koji najmanje uključuje i ocjenu troškova poslovanja, zatim detaljnu ocjenu prihoda i rashoda iz neposrednog osiguranja, nacrt bilansa, ocjenu potrebnih finansijskih sredstava i njihovih izvora, politiku i program reosiguranja;

- nalaganje upravnom odboru da sazove skupštinu akcionara radi donošenja odluke o povećanju kapitala;
- privremena ili trajna zabrana zaključivanja novih ugovora o osiguranju u pojedinim ili svim vrstama osiguranja;
- zabrana određene vrste finansijskih transakcija, odnosno finansijskih transakcija sa određenim pravnim ili fizičkim licima;
- zabrana društvu za osiguranje zaključivanja poslova sa pojedinim akcionarima, direktorom, izvršnim direktorima, članovima upravnog odbora ili povezanim privrednim društvima;

- zabrana, odnosno ograničenje raspolaganja i ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi, odnosno sredstava za pokriće matematičkih rezervi i drugih sredstava društva za osiguranje;
- nalaganje društvu za osiguranje da promijeni vrste poslova osiguranja, obustavi primjene ili izmjene uslova i tarifa osiguranja, promjene strukture kapitala, pravilne procjene vrijednosti stavki u bilansu stanja, poboljšanja informacionog sistema, pravilnog vođenja dokumenata stroge evidencije i preduzimanje drugih mjera neophodnih radi realizacije pravila o ograničavanju rizika i mjera za poboljšanje postupaka upravljanja rizicima;
- nalaganje društvu za osiguranje da razriješi direktora, izvršne direktore, izvršne članove upravnog odbora i članove organa u društvu koji vrši nadzor i imenuje umjesto njih druga lica;
- nalaganje mjere zaštite prava osiguranika;
- nalaganje mjere reorganizacije.

Kad god ne ispunjava zahtjeve adekvatnosti kapitala, društvo za osiguranje je obavezno da Agenciji RS podnese na saglasnost plan kratkoročnog finansijskog oporavka kojim će se ukloniti nedostatak.

Društvo za osiguranje dužno je da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti i da postupi po dodatnim mjerama, te da dostavi Agenciji RS izvještaj, kao i dokumente i druge dokaze iz kojih proizlazi da su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene, odnosno da je postupilo u skladu sa dodatnim mjerama.

Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima propisuje postupak dostavljanja i dopune izvještaja o sprovođenju mjera.

Društvo za osiguranje dužno je redovno, na način i u rokovima utvrđenim propisima kojima se uređuje oblast osiguranja, obračunavati i izvještavati Agenciju RS o:

- iznosu i strukturi bazičnog kapitala i kapitala, margini solventnosti i garantnom fondu;
- visini tehničkih i matematičkih rezervi, sredstvima za pokriće tehničkih i matematičkih rezervi i vrstama, disperziji, usklađenosti i lokalizaciji ulaganja sredstava za pokriće tehničkih i matematičkih rezervi;
- vrijednostima i vrstama ulaganja koja nisu finansirana iz tehničkih ili matematičkih rezervi;
- statističkim podacima osiguranja;
- pokazateljima likvidnosti i solventnosti i drugim podacima propisanim ovim zakonom i podzakonskim aktima Agencije RS.

Društvo za osiguranje dužno je redovno, na način i u rokovima utvrđenim propisima kojima se uređuje oblast osiguranja, dostavljati Agenciji RS:

- podatke koji se vode u registru društava za osiguranje;
- finansijske izvještaje i godišnji izvještaj o poslovanju, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i organa u društvu za osiguranje koji vrši nadzor sa obrazloženjem;
- revizorski izvještaj sa pismom upravi;
- program rada i izvještaje interne revizije;
- izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- poslovni plan, statut i druge akte, kao i izmjene i dopune tih akata;
- usvojene akte poslovne politike, kao i sve izmjene i dopune tih akata, na koje je ovlašćeni aktuar dao prethodno mišljenje;
- obavještenje o imenovanju, odnosno promjeni ovlašćenog aktuara, kao i obavještenje o zaposlenju, odnosno promjeni aktuara;
- obavještenje o sazivanju sjednice skupštine akcionara i zapisnik sa sjednice skupštine akcionara;
- druga obavještenja, izvještaje i podatke utvrđene propisima kojima se uređuje oblast osiguranja;
- Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima propisuje vrstu i obavezni sadržaj akata poslovne politike društva za osiguranje, sprovođenje

mjera koje Agencija RS preduzima u slučaju zaštite prava osiguranika i dostavljanje Agenciji RS izvještaja društva za osiguranje o sprovođenju mjera.

3.3. TEHNIČKE I MATEMATIČKE REZERVE

Opšte odredbe

Član 55.

Svako društvo za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj je obavezno da formira tehničke i matematičke rezerve za sve ugovore o osiguranju zaključene u Republici Srpskoj ili u Federaciji Bosne i Hercegovine putem filijala, u skladu sa propisom o tehničkim i matematičkim rezervama koji donosi Agencija RS. Za osiguranje zaključeno izvan Bosne i Hercegovine, društvo za osiguranje iz stava 1. Ovog člana mora formirati tehničke i matematičke rezerve, u skladu sa ovim odredbama i propisom iz stava 1. Ovog člana, samo ako podliježu obavezi da te rezerve formiraju u pomenutoj zemlji.

3.4. ULAGANJA SREDSTAVA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJA

Opšte odredbe

Član 56.

Društvo za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj može da sredstva osiguranja ulaže u Bosni i Hercegovini ili u zemljama članicama Evropske unije, a u cilju zaštite interesa lica koja imaju pravo na bilo koju beneficiju koja proizilazi iz ugovora o osiguranju.

Za ulaganje izvan Bosne i Hercegovine potrebna je saglasnost Agencije osiguranja RS.

Pojedinosti u vezi sa ulaganjima sredstava društva za osiguranje će biti regulisane u skladu sa odredbama ovog zakona i propisom o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje koji donese Agencija RS.

Svako lice koje podnosi odštetni zahtjev za naplatu naknade iz osiguranja ima i povlašćeni zahtjev prema sredstvima koja čine ulaganja društva za osiguranje odgovarajuće vrste osiguranja na koju se taj zahtjev odnosi. Pod povlašćenim zahtjevom u smislu ovog stava smatra se prioritet podnosioca zahtjeva u odnosu na ostale povjerioce u toku postupka izmirenja zahtjeva po osiguranju.

Konfiskacija, hipoteka, prenos i bilo koji drugi oblik raspolaganja sredstvima društva za osiguranje prema nekom licu je ništavan i nevažeći.

Društvo za osiguranje ulaže sredstva u skladu sa vrstom poslova koje obavlja, kako bi se garantovalo životno osiguranje, prihod i gotovinski tok ulaganja društva za osiguranje, koje je odgovorno za izdvajanje i odgovarajući raspored ovih ulaganja.

Kontrola od strane Agencije RS

Član 57.

Društvo za osiguranje ima obavezu da obavijesti Agenciju RS o ulaganjima sredstava na koje se ne odnosi tajnost depozita.

Društvo za osiguranje ima obavezu da obavijesti Agenciju RS o svakoj promjeni stanja ulaganja u roku od 10 dana od dana promjene.

Za izmjene koje se odnose na nekretnine i kredite obezbijeđene sa hipotekom obavještenje se mora dati 15 dana prije izmjene.

Društvo za osiguranje ne može kupiti akcije, ostala učešća, obveznice i druge dugovne hartije od vrijednosti matičnog društva, ili društva koje kontroliše društvo za osiguranje, u vrijeme njihovog izdavanja ili upućivanja javnog poziva za upis i uplatu hartija od vrijednosti.

Agencija RS:

- a) sprovodi kontrolu na licu mjesta i zahtijeva sve podatke koji se odnosi na finansijsko stanje:
  - supsidijarnog društva tog društva za osiguranje, kada sredstva osiguranja predstavljaju ulaganja društva,

- supsidijarnih društava tog društva za osiguranje koja upravljaju ulaganjima tog društva za osiguranje;
- b) zahtijeva bilo koji podatak koji je u vezi sa finansijskim stanjem obveznica ili dugovnih hartija od vrijednosti kreditnih ustanova, koje društvo za osiguranje posjeduje i kojima raspolaže u okviru ulaganja.
- c) zahtijeva bilo koji podatak ili obavlja kontrolu u prostorijama društva za osiguranje u svrhu primjene čl. 55. do 58. ovog zakona.

Procjena elemenata aktive pokrivenih ulaganjima i raspodjela ulaganja društva za osiguranje obavljaće se u skladu sa propisom o visini i načinu ulaganja sredstva društava za osiguranje.

Mjere Agencije RS za propust formiranja rezervi i ulaganja sredstava društava za osiguranje osiguranja

Član 58.

Ako društvo za osiguranje ne ispoštuje odredbe čl. 55. do 58. ovog zakona u vezi sa tehničkim rezervama, Agencija RS može, nakon što svoju namjeru saopšti Agenciji FBiH, ako to društvo za osiguranje vodi poslovanje u FBiH preko filijale, donijeti odluku kojom će: zabraniti ulaganja sredstava osiguranja i zabraniti raspolaganje dijelom ili svom slobodnom imovinom; privremeno ili za stalno oduzeti dozvolu za poslovanje nekim ili svim vrstama osiguranja koje obavlja; i preduzeti bilo koju odgovarajuću mjeru s ciljem da se zaštite interesi osiguranika, kao i bilo kojih drugih lica koja imaju pravo na naknadu od osiguranja.

Zabrana slobodnog raspolaganja ukupnim ili dijelom sredstava društva za osiguranje, odnosno imovine društva za osiguranje, u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana, upisuje se na zahtjev Agencije RS u svakom pojedinačnom slučaju u javnim registrima predviđenim zakonom ili u knjigama banke u kojoj relevantni depozit postoji. Zabrana iz ovog stava se može odlukom Agencije RS povući u cijelosti ili djelimično. Ta odluka mora navoditi uslove i rokove povlačenja. Agencija FBiH se mora obavijestiti o zabrani i o njenom povlačenju.

Ako je neophodno za primjenu mjera iz st. 1. i 2. ovog člana o odluci Agencije RS donesenoj u skladu sa stavom 2. ovog člana, zajedno sa podacima o imovini koja je blokirana ili čije je slobodno raspolaganje zabranjeno, kao i ostalim uputstvima, obavijestiti se i Agencija FBiH.

U izuzetnim slučajevima, kada postoji rizik da će biti prekršene važeće odredbe i Statut društva za osiguranje, Agencija RS može odlučiti da postavi ovlašćene revizore koji će prema međunarodnim standardima sprovesti vanrednu reviziju. Zadatak revizora će biti sprovođenje finansijske i administrativne revizije društva za osiguranje u okviru nadzora koji sprovodi Agencija RS, sa ciljem da se utvrdi da li društvo za osiguranje primjenjuje zakonske propise koji su na snazi u Republici Srpskoj, kako je to navedeno u odluci Agencije za nadzor osiguranja RS iz stava 2. ovog člana.

3.5. FINANSIJSKI I VJEŠTAJI I REVIZIJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

Finansijski izvještaji društava za osiguranje

Član 59.

Agencija RS će zahtijevati od društava za osiguranje informacije o svim poslovima, zajedno sa svim statističkim dokumentima koji su neophodni u svrhu nadzora.

Društvo za osiguranje dužno je Agenciji RS dostaviti nerevidirane godišnje finansijske izvještaje do posljednjeg dana februara tekuće godine za prethodnu godinu, a polugodišnje finansijske izvještaje najkasnije do 31. jula tekuće godine.

Agencija RS i Agencija FBiH će razmjenjivati sve dokumente i podatke koji su korisni u svrhu obavljanja nadzora.

U roku od četiri mjeseca nakon finansijske godine, osiguravač mora Agenciji RS dostaviti bilans stanja i bilans uspjeha, zajedno sa svim revizorskim izvještajima, kao i sa finansijskim izvještajima čiji su oblik, sadržaj, podaci, pojedinosti i potvrde određene odlukom o obliku i sadržaju izvještaja koji dostavljaju društva za osiguranje, koju donosi Agencija RS Revizija finansijskih izvještaja društava za osiguranje vrši se u skladu sa važećim propisima o reviziji finansijskih izvještaja, revizorskim standardima i aktuarskim načelima. Naročito, potrebno je izvršiti reviziju ulaganja i formiranja tehničkih rezervi, kao i procijeniti odnos između ulaganja i imovine. Reviziju provode, ovlašćeni revizori svake

finansijske godine ili češće ukoliko Agencija RS to smatra potrebnim. Skupština društva za osiguranje imenuje ovlaštenog revizora uz suglasnost Agencije RS. Ukoliko Agencija RS u roku od 15 dana od dana dostavljanja prijedloga za izbor ovlaštenog revizora ne stavi primjedbu ili ne predloži drugog ovlaštenog revizora, smatra se da je saglasna sa predloženim izborom. Društvo za osiguranje mora Agenciji RS dostaviti izvještaje i nalaze ovlaštenog revizora u roku od 15 dana od dana revizije.

Društvo za osiguranje je dužno da skraćeni izvještaj ovlaštenog revizora, u roku od 15 dana, objavi u jednom ili više dnevnih listova dostupnih na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i o tome, uz dostavu kopije objave, odmah obavijesti Agenciju RS.

Društva za životno osiguranje moraju sačiniti izvještaj rezultata revizije predviđene u prethodnom stavu ovog člana ("Izvještaj životnog osiguranja"), čiji su oblik, sadržaj, dodatni podaci, pojedinosti i načini potvrde određeni odlukom o obliku i sadržaju izvještaja koji dostavljaju društva za osiguranje, koju donosi Agencija RS.

Društvo za osiguranje mora dostaviti primjerak izvještaja životnog osiguranja Agenciji RS, najkasnije u roku od 60 dana od dana revizije. Agencija RS može donijeti u pisanoj formi odluku o produženju roka za podnošenje izvještaja, ako joj društvo za osiguranje dostavi obrazloženu molbu u pisanom obliku.

Društvo za osiguranje mora dostaviti podatke, dokumente i ostale potrebne činjenice, u obliku koji zahtijeva Agencija RS, u cilju procjene ulaganja i finansijskog položaja, što se vrši nakon podnošenja izvještaja životnog osiguranja Agenciji RS.

Društvo za osiguranje dužno je da organizuje internu reviziju kao nezavisnu aktivnost sistematskog i disciplinovanog pristupa procjeni i unapređenju efektivnosti procesa upravljanja rizikom, kontrole i upravljanja.

Lica koja obavljaju poslove interne revizije u društvu za osiguranje bira skupština akcionara društva za osiguranje.

Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima uređuje organizaciju i rad interne revizije u društvu za osiguranje.

3.6. ZNAČAJNI POLOŽAJI I KVALIFIKOVANI UDJELI

Lica na značajnim položajima u društvu za osiguranje

Član 60.

Lica na značajnim položajima u društvu za osiguranje moraju biti visokog ugleda i morala, sa zadovoljavajućim kvalifikacijama ili iskustvom u rukovođenju.

Lica koja su bila osuđivana za utaju i pronevjeru u službi, zloupotrebu položaja, krivotvorenje, upotrebu krivotvorenih dokumenata, krađu javne ili privatne imovine, davanje lažnih izjava, davanje ili uzimanje mita, ili bilo koje drugo krivično djelo predviđeno zakonom u vezi sa obavljanjem njihove profesionalne djelatnosti, kao i lica koja su bila članovi upravnog odbora društva za osiguranje na kojem je otvoren stečaj, ili čija je dozvola za rad oduzeta zbog kršenja zakona, ne mogu biti birana ili postavljana za lica na značajnom položaju.

Lica koja su bila članovi upravnih odbora društava za osiguranje nad kojima je proglašen stečaj ili čija je dozvola oduzeta, mogu biti postavljena na pozicije navedene u ovom stavu nakon isteka perioda od pet godina.

Uslovi iz prethodnog stava ovog člana se primjenjuju i na lica koja neposredno ili posredno stiču kvalifikovani udio u nekom društvu za osiguranje, prokuriste, ovlašćene aktuare, kao i na interne revizore i staraoce u postupku likvidacije ili stečaja.

Finansijski položaj i krivični dosije lica iz prethodnih stavova ovog člana, u slučaju kada su građani neke druge zemlje, dokazivaće se izvodom iz sudske krivične evidencije, ili na drugi način pomoću istovjetnog dokumenta nadležnog suda ili upravnog organa zemlje porijekla tih lica. Ako se u zemlji porijekla takav dokument ne izdaje, onda će biti dovoljna i potvrda uz zakletvu ili zvanična izjava pred nadležnim upravnim ili sudskim organom ili pred javnim bilježnikom te zemlje.

Lica iz prethodnih stavova ovog člana su odgovorna, u skladu sa zakonom, za kriterijume, procjenu i način odabira zaposlenih postavljenih da izvršno upravljaju poslovima društva za osiguranje, uzimajući u obzir interese osiguranika ili potencijalnih osiguranika.

Za lice na značajnom položaju koje imenuje društvo za osiguranje, društvo je obavezno podnijeti Agenciji RS zahtjev za dobijanje prethodne saglasnosti na imenovanje lica na značajnom položaju i uz zahtjev priložiti dokaze o ispunjavanju uslova utvrđenih propisima kojima se uređuje oblast osiguranja.

Agencija RS može rješenjem naložiti društvu za osiguranje da preduzme mjeru za razrješenje lica na značajnom položaju ako:

- društvo za osiguranje ne postupa u skladu sa rješenjima Agencije RS o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti, te o preduzimanju i sprovođenju dodatnih i drugih mjera koje naloži Agencija RS;
- društvo za osiguranje učestalo krši obavezu pravovremenog i tačnog izvještavanja Agencije RS;
- društvo za osiguranje ometa Agenciju RS u obavljanju nadzora;
- u toku obavljanja funkcije, po bilo kom osnovu, prestane ispunjavati propisane uslove;
- utvrdi da je saglasnost na imenovanje lica na značajnom položaju data na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- utvrdi da je lice na značajnom položaju teže prekršilo obaveze lica na značajnom položaju.

Saglasnost na imenovanje lica na značajnom položaju prestaje da važi u slučaju da:

- prestane funkcija licu na značajnom položaju u društvu za osiguranje, danom prestanka funkcije;
- prestane radni odnos u društvu za osiguranje, danom prestanka radnog odnosa;
- lice ne bude imenovano u roku od tri mjeseca od dana prijema rješenja Agencije RS o davanju saglasnosti za imenovanje.

Obavezni organi društva za osiguranje su skupština akcionara, direktor, upravni odbor i organ u društvu koji vrši nadzor.

Upravni odbor Agencije RS, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi podzakonske akte kojima propisuje uslove koje moraju ispunjavati lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje, postupak davanja saglasnosti, prestanak važenja saglasnosti za njihovo imenovanje, kao i postupak za razrješenje po nalogu Agencije RS, te posebne ili dodatne dužnosti i obaveze lica na značajnom položaju.

Kvalifikovani udjeli u društvu za osiguranje

Član 61.

Svako fizičko ili pravno lice koje namjerava da stekne, neposredno ili posredno, kvalifikovani udio u nekom društvu za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj, u skladu sa članom 2. ovog zakona, mora prethodno u pisanom obliku prijaviti Agenciji RS.

Prijave iz stava 1. ovog člana društvo je dužno unijeti u poseban registar, koji će pored svake kupovine ili prodaje akcija sadržavati i cijene po kojoj su transakcije izvršene.

Obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana postoji i kada se uvećava postojeća imovina, tako da odnos glasačkih prava ili kapitala u posjedu nekog lica dostiže ili prelazi najmanje iznose od 20%, 33%, 50% ukupnih glasačkih prava ili kapitala, ili tako da društvo za osiguranje postane povezano društvo lica čija se imovina uvećava.

Za imovinu koju posjeduju pravna lica, Agencija RS ima pravo:

- da zatraži podatke o identitetu fizičkih lica koja neposredno ili posredno kontrolišu ta pravna lica,
- da uvede obavezu informisanja o svakoj kasnijoj izmjeni identiteta tih fizičkih lica i
- da zatraži otkrivanje finansijskih pojedinosti (finansijskih računa) za kontrolu njihovog finansijskog položaja, kad god društvo za osiguranje bude u poziciji njihovog povezanog lica.

Takvi podaci mogu se zatražiti i naknadno.

U cilju provjere identiteta fizičkih lica koja kontrolišu pravna lica koja posjeduju kvalifikovani udio u društvu za osiguranje, Agencija RS može:

- zahtijevati od tih pravnih lica da posjeduju akcije na ime sa glasačkim pravima;

- zahtijevati da određeni procenti ukupnog iznosa akcija na ime sa glasačkim pravima pripadaju jednom ili više fizičkih lica, koja su prethodno dobila dozvolu Agencije RS.

U roku od tri mjeseca od dana prijema obavještenja iz st. 1. i 2. ovog člana, Agencija RS

donosi rješenje kojim će odobriti udio ili ga odbiti. U postupku donošenja rješenja Agencija RS ima pravo da sprovodi kontrolu o podobnosti kandidata kao i da sarađuje sa Agencijom FBiH i nadzornim organima društava za osiguranje drugih zemalja ili drugim nadležnim organima.

U slučaju smrti vlasnika kvalifikovanog udjela nasljednici moraju u pisanom obliku obavijestiti Agenciju RS, u roku od četiri mjeseca od dana smrti. U roku od tri mjeseca od prijema obavještenja iz ovog stava, Agencija RS može izreći mjere predviđene u stavu 5. ovog člana i kazne određene u članu 62. ovog zakona, ako smatra da nasljednici nisu pogodni za stabilno i solidno upravljanje društvom za osiguranje.

Osim obaveza navedenih u ovom članu, vlasnici kvalifikovanih udjela u društvu za osiguranje će unaprijed obavijestiti Agenciju RS o svakom uvećanju njihovog udjela, koji za iznos od 2% akcionarskog kapitala društva za osiguranje prelazi udio koji je prethodno prijavljen.

Obaveza obavještanja iz ovog stava postoji dok ukupni udio u društvu za osiguranje ne dostigne granicu od 33%.

Agencija za osiguranje u BiH ima diskreciono pravo da se usprotivi udjelima u društvima za osiguranje koja se nalaze i posluju u Republici Srpskoj u vlasništvu fizičkih lica koja borave izvan Bosne i Hercegovine ili u vlasništvu fizičkih lica koja reguliše zakonodavstvo neke druge zemlje. Ovim stavom se ne isključuju obaveze koje su rezultat međunarodnih sporazuma između Bosne i Hercegovine i drugih država, koji regulišu poslovanje društava za osiguranje.

Društvo za osiguranje će u pisanoj formi odmah obavijestiti Agenciju RS ukoliko je usljed raspolaganja kvalifikovanim udjelom: došlo do promjene odnosa glasačkih prava ili su akcije kapitala fizičkog ili pravnog lica pale ispod minimalnih granica od 20%, 33% ili 50%, ako je procenat udjela prešao granice navedene u stavu 7. ovog člana i ako je društvo za osiguranje

prestalo da bude povezano društvo.

Društvo za osiguranje do 15. jula svake godine dostavlja imena akcionara sa kvalifikovanim udjelom, kao i iznose i procenat tih udjela, na osnovu podataka prikupljenih tokom godišnje skupštine akcionara i prilikom ispunjavanja drugih zakonskih obaveza društva.

Rješenja Agencije RS predviđena u čl. 61. i 62. ovog zakona su konačna i upisuju se u registar društava za osiguranje Agencije RS.

Mjere Agencije RS za propust poštivanja odredbi o kvalifikovanim udjelima

Član 62.

Ako se neki kvalifikovani udio stekne ili postojeći kvalifikovani udio uveća preko granica predviđenih u članu 61. ovog zakona, bez prethodnog obavještanja Agencije RS ili bez dobijanja dozvole za to, upotreba glasačkih prava koja su rezultat takvog udjela će biti ništavna. Pored toga, Agencija RS može izreći vlasnicima kvalifikovanih udjela sljedeće kazne, bilo pojedinačno ili ukupno:

- a) kaznu u korist budžeta Republike Srpske u iznosu od najviše 10% vrijednosti akcija koje su prenesene bez poštivanja odredbi iz st. 1. i 8. člana 61. ovog zakona;
- b) isključiti bilo koje pojedince iz upravnog odbora društva za osiguranje, kao i sa bilo kog rukovodećeg položaja u društvu za osiguranje, na određen ili neodređen rok.

Ako Agencija RS nije obaviještena o promjeni identiteta fizičkog lica koje kontroliše pravno lice sa kvalifikovanim udjelom u nekom društvu za osiguranje, upotreba glasačkih prava koja su rezultat udjela tog pravnog lica prestaje da ima dejstvo ipso jure, a Agencija RS može fizičkom licu izreći kaznu navedenu u stavu 1. tačka (b) ovog člana. Iste kazne se mogu izreći licima koja ne poštuju obaveze predviđene u stavu 7. člana 61. ovog zakona.

Agencija RS može licima, koja ne ispunjavaju obavezu obavještanja na osnovu stava 10. člana 61. ovog zakona izreći kaznu koja može iznositi najviše do 5% vrijednosti akcija prenesenih bez prethodnog obavještenja.

Agencija RS preduzima sve odgovarajuće mjere u cilju sprečavanja fizičkih lica sa kvalifikovanim udjelom ili fizičkih lica koja neposredno ili posredno kontrolišu pravno lice sa kvalifikovanim udjelom u društvu za osiguranje koje se nalazi i posluje u Republici Srpskoj, da vrši uticaj koji je, ili koji može biti štetan po stabilno i solidno upravljanje društvom za osiguranje.

U svrhu primjene odredbi iz ovog člana, Agencija RS upozorava o radnjama, propustima ili njihovim paralelnim djelatnostima na ostalim poljima, koji po mišljenju Agencije RS mogu biti štetni po stabilno i solidno upravljanje društvom za osiguranje. Agencija RS predstavnicima lica iz ovog člana saopštava i korektivne mjere, koje trebaju biti preduzete u određenom roku.

Agencija RS može da preduzme sve neophodne mjere kako bi zaustavila negativan uticaj koji fizička lica vrše na upravu društva za osiguranje, a naročito:

- a) narediti njihovo smjenjivanje iz upravnog odbora društva za osiguranje i sa bilo kog drugog rukovodećeg položaja u društvu za osiguranje;
- b) obustaviti, dok se okolnosti koje su stvorile potrebu za uvođenjem određenih mjera ne uklone, primjenu glasačkih prava koja su rezultat akcija koje posjeduju ta fizička lica ili pravna lica koje oni kontrolišu;
- c) zabraniti sve nove transakcije društava za osiguranje sa tim licima ili sa bilo kojim pravnim licem koje oni kontrolišu, kao i proglasiti dospjelim i odmah naplativim kredite koje su prethodno pomenuta lica dobila od tog društva za osiguranje.

3.7. PRENOS PORTFELJA OSIGURANJA

Opšte odredbe

Član 63.

Društvo za osiguranje koje je osnovano u Republici Srpskoj može uz dozvolu Agencije RS prenijeti cio ili dio svog portfelja ugovora osiguranja na jedno ili više društava za osiguranje koja su osnovana u Republici Srpskoj ili u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Djelimičan prenos portfelja je prenos cijele vrste osiguranja ili najmanje jednog rizika uključenog u neku vrstu osiguranja.

Isto pravo prenosa portfelja mogu vršiti društva za osiguranje koja nisu iz Republike Srpske, a koja su osnovana u Bosni i Hercegovini u obliku filijala.

Prenos portfelja se dozvoljava u skladu sa odredbama čl. 63. do 66. ovog zakona, pod uslovima:

- da prenos ne prejudicira interese osiguranika ili drugih lica koja imaju prava i obaveze koje proizilaze neposredno iz prenesenih ugovora;
- da je društvo za osiguranje na koje se vrši prenos ovlašćeno da posluje sa vrstom osiguranja koju pokriva preneseni portfelj;
- da nakon izvršenog prenosa portfelja posjeduje neophodnu marginu solventnosti;
- da ima dozvola Agencije FBiH ukoliko se prihvaćeni rizici nalaze u Federaciji Bosne i Hercegovini.

Društvo za osiguranje koje vrši prenos obavještava ugovarače osiguranja i sve ostale zainteresovane strane o predloženom prenosu, tako što obavještenje o predloženom prenosu objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske", "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i u dnevnim novinama velikog tiraža u Republici Srpskoj. Obavještenje o prenosu sadrži podatke o imenu društva koje vrši i imenu društva na koje se vrši prenos, o klasifikaciji rizika koji su uključeni u portfelj osiguranja koji će se prenijeti, kao i mogućnosti da se u roku od tri mjeseca od dana oglašavanja mogu uložiti prigovori na ovaj prenos Agenciji RS. Za poslove životnog osiguranja obavještenje sadrži naznaku da je sastavljen izvještaj aktuaru i da je dostupan za pregled u sjedištu društva i u svim filijalama društva.

Društvo za osiguranje koje je osnovano u Republici Srpskoj, a koje vrši prenos, ima obavezu da obavještenje iz stava 5. ovog člana objavi i u Federaciji Bosne i Hercegovine u odnosu na rizike koji se prenose a nalaze se u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prigovori koji se odnose na rizike koji se nalaze u Federaciji Bosne i Hercegovine ili koje podnose osiguranici koji borave u Federaciji Bosne i Hercegovine mogu se podnijeti Agenciji za nadzor osiguranja RS.

Agencija RS, u roku od 30 dana od dana primanja prigovora, donosi odluku kojom dozvoljava ili odbija prenos portfelja.

Odluka Agencije RS kojom se dozvoljava prenos objavljuje se i u Federaciji Bosne i Hercegovine ako portfelj uključuje rizike koji se nalaze u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Objavljivanje i dozvola za prenos portfelja društva koje vrši prenos i koje ima sjedište u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje pokriva rizike koji se nalaze u Republici Srpskoj vrši se u skladu sa odredbama ovog člana.

Postupak dozvoljavanja prenosa

Član 64.

Nakon objavljivanja odluke Agencije RS, kojom se dozvoljava prenos portfelja, ne može se ulagati prigovor na tu odluku od strane osiguranika, ugovarača osiguranja i korisnika naknade.

Dozvoljava se prenos portfelja ugovora, koji pokrivaju rizike u Republici Srpskoj, koje je zaključilo društvo za osiguranje sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje posluje u Republici Srpskoj preko filijala, ne isključujući primjenu stava 4. člana 63. ovog zakona, pod uslovom da je društvo za osiguranje na koje se namjerava izvršiti prenos osnovano u Republici

Srpskoj.

Filijala u Republici Srpskoj društva za osiguranje iz Federacije Bosne i Hercegovine, koja namjerava izvršiti prenos na neko društvo za osiguranje koje ima sjedište u Republici Srpskoj, čiji je cio ili dio portfelja ugovora osiguranja zaključen prema pravu osnivanja filijale, ima obavezu da prethodno zatraži mišljenje Agencije RS.

Agencija RS čije se mišljenje traži u pogledu prenosa portfelja ugovora o osiguranju, svoje mišljenje ili dozvolu dostavlja Agenciji FBiH, u roku od 90 dana od dana prijema zahtjeva u skladu sa ovim zakonom. Ako Agencija za nadzor osiguranja RS ne dostavi mišljenje u roku iz ovog stava, smatra se da je dala povoljno mišljenje ili prećutnu saglasnost.

Prenos portfelja uključuje i prenos imovine koja čini ulaganja društva za osiguranje, zajedno sa tehničkim rezervama koje odgovaraju polisama osiguranja portfelja koji se prenosi, a

prema ugovoru o prenosu zaključenom između dva društva za osiguranje. Agencija RS neće odobriti prenos portfelja ako društvo koje vrši prenos ne posjeduje neophodne rezerve osiguranja za obaveze koje proizilaze iz polisa ili ako, u slučaju sukcesivnog prenosa sredstava zajedno sa polisama, strana koja vrši prihvatanje portfelja nema dovoljne tehničke rezerve da pokrije buduće obaveze.

U svakom ugovoru o prenosu mora biti izričito naznačeno ime lica koje nosi teret pokrivanja tehničkih rezervi. Prenos je završen nakon potpisivanja primopredajnog protokola prenesenih portfelja, koji sadrži i iznos tehničkih rezervi na dan potpisivanja protokola. Protokol potpisuje i ovlašćeni aktuar i upisuje se u registar Agencije RS ako se prenose polise životnog osiguranja.

Ovlašćeni aktuar društva za osiguranje na koje se vrši prenos je obavezan da u "Knjizi tehničkih bilješki i opštih uslova", u skladu sa članom 20. ovog zakona, upiše tehničke bilješke i opšte uslove prenesenih polisa, naznačavajući da te polise potiču iz prenosa.

Posebne odredbe o poslovima u određenim vrstama osiguranja

Član 65.

Posebne odredbe primjenjivaće se na vrste osiguranja: "Sudski troškovi" i "Pomoć", propisane odlukom o posebnim odredbama za određene vrste osiguranja koju donosi Agencija RS.

Životno osiguranje vezano uz ulaganja

Član 66.

Kada se beneficije predviđene ugovorom izračunavaju preko određene vrijednosne jedinice, koja je vezana za određenu vrijednost, kao što su odobrene jedinice zajedničkih fondova ili jedinice više razdvojenih fondova koje organizuje i kojima upravlja isto društvo za osiguranje (interni varijabilni fond), primjenjivaće se odredbe predviđene pravilnikom o životnom osiguranju vezanom za ulaganja (investicije) i tontine, koji donese Agencija RS.

3.8. MJERE REORGANIZACIJE, LIKVIDACIJE I ZAŠTITE OSIGURANIKA

3.8.1 MJERE REORGANIZACIJE

Ovlašćenja Agencije RS da uvodi mjere reorganizacije

Član 67.

Bez obzira na odredbe člana 54. ovog zakona u vezi sa planom za finansijski oporavak, kao i sa planom kratkoročnog finansijskog programa zbog propusta određivanja margine solventnosti i garantnog kapitala, da bi se sačuvao ili povratio finansijski položaj društva za osiguranje, Agencija za nadzor osiguranja RS može, sa ili bez intervenisanja drugih upravnih, regulatornih ili sudskih organa, intervenisati sa djelotvornim mjerama na prethodna prava drugih strana osim prava društva za osiguranje, kao što su uvođenje vanrednog upravnika, privremenog upravnika, obustava plaćanja, obustava izvršnog postupka i smanjenje iznosa odšteta.

Mjere reorganizacije preduzimaće se u skladu sa zakonodavstvom Republike Srpske ili sa zakonodavstvom Federacije Bosne i Hercegovine ukoliko je sjedište društva za osiguranje u Federaciji Bosne i Hercegovine i ako posluje u Republici Srpskoj putem filijale. Danom stupanja na snagu u entitetu u kom su preduzete, mjere iz ovog člana stupaju na snagu u čitavoj Bosni i Hercegovini. Sva zakonska prava i pravni lijekovi koji se odnose na društvo za osiguranje, kao i na bilo koje lice čija su zakonska prava ugrožena zbog mjera reorganizacije koje Agencija RS preduzme prema društvu za osiguranje koje je osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u Republici Srpskoj posluje preko filijale, primjenjivaće se i priznavati u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Agencija RS može uvesti mjere reorganizacije prema društvu za osiguranje koje je osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine, a koje obavlja poslove osiguranja u Republici Srpskoj putem filijale, samo na zahtjev Agencija FBiH. Za slučaj iz ovog stava, Agencija RS odmah obavještava Agenciju FBiH o preduzetim mjerama, kada je moguće i prije usvajanja mjera, a ako nije moguće odmah nakon usvajanja, kao i o mogućem praktičnom uticaju mjera.

Kako bi se olakšalo Agencija RS obavljanje nadzora nad sprovođenjem mjera reorganizacije preduzetim u skladu sa ovim članom, Ministarstvo finansija Republike Srpske može odlukom objavljenom u "Službenom glasniku Republike Srpske" donijeti neophodne proceduralne i materijalne propise. Da bi se ti propisi na isti način primjenjivali u Federaciji Bosne i Hercegovine, odluka iz ovog stava može se donijeti nakon dobijanja prethodnog mišljenja Agencije za osiguranje u BiH. Agencija za osiguranje u BiH će, u skladu sa Zakonom o Agenciji za osiguranje u BiH, preduzeti sve propisane mjere da iste odredbe budu istovremeno donesene od strane Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine.

Uvođenje vanredne uprave

Član 67a.

Agencija RS može donijeti odluku o uvođenju vanredne uprave u društvo za osiguranje kada utvrdi:

- da bi dalje poslovanje društva za osiguranje moglo ugroziti njegovu likvidnost ili solventnost, odnosno sigurnost osiguranika i drugih korisnika prava iz ugovora o osiguranju;
- da je društvo za osiguranje prikrilo od Agencije RS, ovlašćenih aktuara i ovlašćenih revizora poslovne knjige, dokumente, evidencije ili imovinu društva, ili je odbilo pristup ovlašćenih lica tim knjigama;
- da društvo za osiguranje kome su određene dodatne mjere iz člana 54. stav 8. ovog zakona, nije u određenim rokovima započelo njihovo sprovođenje ili ih nije sprovelo;
- da društvo za osiguranje, i pored sprovedenih dodatnih mjera, nije ispunilo zahtjeve adekvatnosti kapitala.

Odlukom o uvođenju vanredne uprave nad društvom za osiguranje Agencija RS određuje vrijeme trajanja vanredne uprave koje ne može biti duže od jedne godine, imenuje jednog ili više vanrednih upravnika, određuje im vrstu i obim poslova i daje obavezujuća uputstva za vođenje poslovanja društva.

Odluka o uvođenju vanredne uprave nad društvom za osiguranje i promjena lica ovlašćenih za zastupanje upisuje se u sudski registar.

Vanredni upravnik, u roku od tri dana od dana imenovanja, dužan je nadležnom sudu podnijeti prijavu za upis vanredne uprave i promjenu lica ovlašćenih za zastupanje i dostaviti odluku o uvođenju vanredne uprave.

Danom donošenja odluke o uvođenju vanredne uprave nad društvom za osiguranje, prestaju sve nadležnosti i ovlašćenja uprave, organa u društvu koji vrši nadzor, kao i nadležnosti skupštine akcionara, osim nadležnosti za donošenje odluke o povećanju kapitala na zahtjev Agencije RS.

Nadležnosti uprave prenose se danom donošenja odluke o uvođenju vanredne uprave nad društvom za osiguranje na vanrednu upravu, a nadležnosti organa u društvu koji vrši nadzor na Agenciju RS.

U preduzimanju mjera iz svoje nadležnosti Agencija PC i vanredni upravnik ovlašćeni su da traže pomoć nadležnih organa unutrašnjih poslova i drugih organa.

Izveštaji vanredne uprave

Član 67b.

Vanredna uprava dužna je, najmanje jednom u tri mjeseca, podnositi Agenciji RS izvještaje o finansijskom stanju i uslovima poslovanja društva za osiguranje.

Vanredna uprava podnosi Agenciji RS konačan pismeni izvještaj o rezultatima vanredne uprave 30 dana prije isteka vremena trajanja vanredne uprave.

Izveštaj sadrži podatke o sprovedenim mjerama u toku trajanja vanredne uprave, a naročito:

- ocjenu i posljedice preuzimanja gubitka od strane akcionara društva za osiguranje;
- mogućnost za alokaciju i disperziju ostalih gubitaka društva za osiguranje;
- nepredviđene rashode koji mogu uticati na obaveze društva za osiguranje;
- ocjenu mogućih mjera na otklanjanju finansijskih poteškoća društva za osiguranje, uključujući i mogući prenos portfelja, zajedno sa troškovima sprovođenja tih mjera;
- ocjenu uslova za produženje vanredne uprave, početak posebne likvidacije, odnosno stečaja društva za osiguranje.

Ako Agencija RS, na osnovu izvještaja vanredne uprave, procijeni da je, u cilju ispunjavanja zahtjeva adekvatnosti kapitala i otklanjanja uzroka nesolventnosti i nelikvidnosti potrebno povećati osnovni kapital, može da naloži vanrednom upravniku da sazove sjednicu skupštine akcionara radi donošenja odluke o povećanju kapitala.

Agencija RS, najmanje jednom u tri mjeseca, vrši ocjenu rezultata vanredne uprave, a konačnu ocjenu donosi nakon razmatranja konačnog izvještaja vanredne uprave, pri čemu donosi odluku o:

- prestanku vanredne uprave zbog prestanka postojanja razloga zbog kojih je vanredna uprava uvedena;
- produženju trajanja vanredne uprave za najduže šest mjeseci;
- pokretanju postupka posebne likvidacije predviđene Zakonom;
- podnošenju prijedloga o pokretanju stečajnog postupka.

3.8.2 POSEBNA LIKVIDACIJA I LIKVIDACIJA

Posebna likvidacija za društva za osiguranje

Član 68.

Postupak likvidacije društva za osiguranje pokreće Agencija RS u slučajevima kad:

1. Agencija RS oduzme dozvolu za rad društvu za osiguranje;
2. registracija društva za osiguranje bude proglašena ništavnom pravosnažnom sudskom odlukom; i

3. skupština društva za osiguranje odluči o prestanku rada društva za osiguranje.

Odredbе propisa o stečajnom postupku, likvidacionom postupku i propisa o preduzećima primjenjuju se na postupke stečaja ili likvidacije društava za osiguranje, osim u slučajevima gdje je isto pitanje drugačije regulisano ovim zakonom.

Postupak posebne likvidacije društva za osiguranje je dio likvidacionog postupka kojim se sprovodi likvidacija portfelja osiguranja koji pokreće Agencija RS u slučajevima kada je društvu za osiguranje:

- potpuno i trajno oduzeta dozvola za rad, i
- zabranjeno slobodno raspolaganje imovinom, u slučajevima kad skupština Društva odluči o prestanku društva za osiguranje.

U toku i do okončanja postupka likvidacije, nad društvom za osiguranje se ne može otvoriti stečaj.

Postupak posebne likvidacije počinje i završava se donošenjem rješenja Agencije RS.

Rješenje iz ovog stava se dostavlja društvu za osiguranje i objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske", a kada je društvo za osiguranje obavljalo poslove u Federaciji Bosne i Hercegovine putem filijale, u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Agencija RS postavlja privremenog upravnika da nadzire posebnu likvidaciju osiguranja.

Agencija RS odlukom određuje naknadu za privremenog upravnika. Odluka o postavljanju privremenog upravnika se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske, a ako je društvo za osiguranje obavljalo poslove osiguranja u Federaciji Bosne i Hercegovine putem filijale, u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Agencija RS formira listu od 30 (trideset) lica sa posebnim znanjem i iskustvom u poslovanju društava za osiguranje ili kreditnih institucija, sa koje se vrši postavljanje privremenog upravnika.

Sva ovlašćenja uprave društva za osiguranje i drugih lica ovlašćenih da predstavljaju sve organe društva prestaju i prenose se na privremenog upravnika, danom donošenja odluke o njegovom imenovanju.

Privremeni upravnik je dužan u roku od 30 dana od dana svog postavljenja, putem preporučenog pisma, obavijestiti ugovarače osiguranja da je dozvola za rad društva za osiguranje potpuno i trajno oduzeta, te da će otpočeti postupak posebne likvidacije društva. Po isteku 30 dana od dana prijema takvog pisma od strane ugovarača osiguranja, svi ugovori o osiguranju smatraju se raskinutim ipso jure, pod pretpostavkom da unutar tog roka ni jedno drugo društvo nije podnijelo zahtjev za preuzimanje portfelja društva kojem je oduzeta dozvola za rad.

Privremeni upravnik u roku od pet dana od svog postavljenja podnosi nadležnom sudu zahtjev za pokretanje postupka likvidacije i za imenovanje likvidacionog upravnika. Do imenovanja likvidacionog upravnika prema odredbama Zakona o stečajnom postupku i Zakona o likvidacionom postupku, privremeni upravnik izvršava sve dužnosti upravnog odbora i direktora društva za osiguranje, a nadležnosti organa u društvu koji vrši nadzor preuzima Agencija RS".

Nakon imenovanja likvidacionog upravnika, privremeni upravnik prati napredak likvidacije, daje svoje mišljenje o pitanjima likvidacije ukoliko likvidacioni upravnik to zatraži, u pisanom obliku obavještava Agenciju za nadzor osiguranja RS o napretku likvidacije najmanje jednom u svaka dva mjeseca, i izvršava sve što Agencija RS od njega zatraži.

Privremeni upravnik podnosi Agenciji RS izvještaj po okončanju postupka posebne likvidacije. Privremeni upravnik može učestovati u sudskim postupcima koje vodi likvidacioni upravnik. Svako povlačenje postavljenja privremenog upravnika neće isključivati validnost njegovih akcija u obavljanju njegovih dužnosti prije tog povlačenja.

Za vrijeme dok traje postupak likvidacije društva za osiguranje, prekinuće se izvršni postupci protiv društva ili njegovih osiguranika do iznosa za koji je društvo za osiguranje odgovorno. Tokom tog vremena bilo kakav postupak protiv društva za osiguranje u pogledu isplate naknade osiguranja će takođe biti suspendovan.

Pokretanjem posebne likvidacije društva za osiguranje, svi tekući sudski postupci su hitni, a korisnici naknade, privremeni upravnik i likvidacioni upravnik imaju pravo da to zahtijevaju od suda.

Likvidacioni upravnik može zaključiti ugovore o kreditima sa kreditnim institucijama u svrhu isplate naknada osiguranja korisnicima osiguranja. Zahtjevi po ovim kreditima imaju prvenstvo u skladu sa odredbama člana 70. ovog zakona.

Po prijavi podnesenoj od strane akcionara društva za osiguranje ili članova društva za uzajamno osiguranje koji predstavljaju više od 50% kapitala društva za osiguranje, ili po prijavi podnesenoj od strane likvidacionog upravnika ili privremenog upravnika, Agencija RS može proglasiti završetak likvidacije osiguranja ukoliko je solventna likvidacija portfelja osiguranja uspješno dovršena. Likvidacija transakcija koje nisu vezane za portfelj osiguranja se obavlja u skladu sa odredbama drugih zakona koji regulišu likvidaciju drugih pravnih lica (u daljem tekstu: standardna likvidacija). Nezavisno od akta koji proglašava da je društvo u statusu posebne likvidacije, završetak svih neriješenih pitanja koja nisu vezana za portfelj osiguranja obavlja se u skladu sa odredbama zakona koji uređuje standardnu likvidaciju.

Društvo za osiguranje dostavlja Agenciji RS odluku akcionara o prestanku rada društva za osiguranje narednog radnog dana od dana donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji. Agencija RS može, u roku od 30 dana, donijeti odluku kojom će proglasiti da je društvo za osiguranje u posebnoj likvidaciji ili odluku kojom ograničava važenje dozvole za obavljanje poslova društva na one poslove koji su potrebni radi sprovođenja likvidacije društva za osiguranje i određuje pravila koja je društvo za osiguranje dužno usvojiti i primijeniti u postupku likvidacije.

Zabranjeno je i ništavno svako otuđenje imovine društva za vrijeme od donošenja odluke o prestanku rada društva za osiguranje do izdavanja odluke Agencije RS iz prethodnog stava ovog člana ili isteka roka od 30 dana iz prethodnog stava ovog člana.

Agencija RS može prema društvu za osiguranje koje je već u standardnoj likvidaciji pokrenuti posebnu likvidaciju, ukoliko smatra da bi u protivnom interesi osiguranika mogli biti ugroženi.

U toku postupka likvidacije društvo za osiguranje ne može zaključivati nove ugovore o osiguranju i preduzimati nove poslove, osim poslova u vezi sa sprovođenjem likvidacionog postupka i unovčavanja likvidacione mase, i poslova koji su potrebni za prenos portfelja ugovora osiguranja na drugo društvo za osiguranje.

Sud mora obavijestiti Agenciju RS o svakom zahtjevu za pokretanje postupka likvidacije ili stečaja društva za osiguranje u roku od deset dana od podnošenja zahtjeva. Stečajni sudija, odnosno likvidacioni sudija koji donosi odluku o otvaranju stečajnog postupka dostavlja kopiju odluke o otvaranju postupka likvidacije ili stečaja Agenciji RS u roku od pet dana od donošenja odluke.

Stečajni razlozi

Član 68a.

Agencija RS donosi rješenje o podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka u sljedećim slučajevima:

1. ako na osnovu izvještaja vanredne uprave utvrdi da se finansijsko stanje nije poboljšalo i da društvo za osiguranje nije sposobno da redovno ispunjava dospelje i buduće obaveze i
2. ako u nadzoru nad društvom za osiguranje utvrdi postojanje ili prijeteću platežnu nesposobnost.

Nakon donošenja rješenja o podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, Agencija RS dužna je isto bez odlaganja podnijeti nadležnom sudu.

Ugovori o osiguranju koje je zaključilo društvo za osiguranje prestaju važiti danom otvaranja stečajnog postupka.

O pokretanju postupka likvidacije (posebne, dobrovoljne i standardne) i stečajnog postupka nad društvom za osiguranje iz Republike Srpske, Agencija RS dužna je bez odlaganja obavijestiti Agenciju FBiH, kao i nadzorni organ države u kojoj je registrovana filijala tog društva za osiguranje.

Zajedničke odredbe za stečaj i likvidaciju

Član 69.

U slučaju posebne likvidacije ili stečaja društva za osiguranje privremeni upravnik, likvidacioni upravnik ili stečajni upravnik iz člana 68. ovog zakona u roku od deset dana od dana imenovanja, odnosno postavljenja, obratiće se pisanim putem svim poznatim ugovaračima osiguranja i podnosiocima zahtjeva za naknadu po osnovu osiguranja u

cijeloj Bosni i Hercegovini, na njihovo mjesto prebivališta ili sjedište, pozivajući ih da prijave svoje zahtjeve i informišući ih o efektima posebne likvidacije ili stečaja u skladu sa odredbama čl. 67. do 70. ovog zakona i člana 29. ovog zakona. Svaki podnosilac zahtjeva po osiguranju mora biti obaviješten oglasom, koji se

objavljuje jednom sedmično tri uzastopne sedmice u dva dnevna lista velikog tiraža, od kojih se bar jedan izdaje u mjestu sjedišta društva za osiguranje, a drugi su finansijske novine, da prijavi svoje zahtjeve sa svom odgovarajućom dokumentacijom u roku od tri mjeseca od datuma zadnjeg objavljivanja.

Ispitivanje potraživanja obavljaju lica iz stava 1. ovog člana u najkraćem mogućem vremenskom periodu, koji počinje najkasnije u roku od tri dana od isteka datuma iz stava 1. ovog člana. Na ročištu za ispitivanje potraživanja stečajni ili likvidacioni sudija odlučuje o osnovanosti svakog zahtjeva. Privremeni upravnik, stečajni ili likvidacioni upravnik moraju jasno iskazati svoje mišljenje o svakom pojedinom potraživanju i podnijeti svoje mišljenje stečajnom ili likvidacionom

sudiji o tome jesu li zahtjevi osnovani.

Potraživanja se kategorizuju na sljedeći način:

1. korisnici polisa životnog osiguranja;
2. korisnici naknada po polisama neživotnog osiguranja koji su prijavili ostvarenje osiguranog slučaja i čije su prijave uredno evidentirane u knjigama društva; i
3. bilo koja druga lica koja su prijavila svoje zahtjeve u vremenskom periodu iz ovog člana.

Stečajni, odnosno likvidacioni sudija sačinice posebnu listu osporenih potraživanja u kojoj

će se navesti iznosi procijenjeni od strane likvidacionog, odnosno stečajnog upravnika, kao i

prijavljeni iznosi. Lista se upisuje u registar društva za osiguranje i objavljuje u dva dnevna lista velikog tiraža, od kojih se bar jedan izdaje u mjestu uprave društva za osiguranje, jednom sedmično kroz tri uzastopne sedmice. Povjerioci svih osporenih potraživanja imaju pravo da tužbom redovnom sudu utvrđuju postojanje osporenih potraživanja. Predmeti po ovim tužbama su hitni.

Agencija RS može dati dozvolu privremenom upravniku za slobodno raspolaganje sredstvima koja čine ulaganja društva za osiguranja.

Prenos cijelog ili dijela portfelja se obavlja uz prethodnu dozvolu Agencije RS, kojom se određuju uslovi prenosa. Uslovi prenosa iz odluke iz ovog stava mogu odstupati od odredbi čl. 63. i 64. ovog zakona.

Postojeće zakonske odredbe o likvidaciji u Republici Srpskoj primjenjuju se na akcionarska društva za osiguranje i društava za uzajamno osiguranje ukoliko nije drukčije regulisano odredbama čl. 67. do 71. ovog zakona. Agencija RS nadzire sve postupke tokom posebne likvidacije ili stečaja društva za osiguranje.

3.8.3 ZAŠTITA O SIGURANIKA

Privilegovano potraživanje prema ulaganjima sredstava društava za osiguranje

Član 70.

Korisnici naknada osiguranja, kao i njihovi nasljednici imaju privilegovana potraživanja prema ulaganjima društva za osiguranje u odnosu na sva ostala opšta ili posebno privilegovana potraživanja, sa izuzetkom troškova procesa posebne likvidacije predviđenih čl. 68. do 70. Ovog zakona, kao i troškova stečaja.

Kada društvo za osiguranje dođe u fazu posebne likvidacije, korisnik naknade osiguranja ima privilegovana potraživanja prema svim sredstvima, bilo da pripadaju ulaganjima društva za osiguranje ili ne. Ta privilegija im daje prednost nad svim ostalim povjeriocima, osim za potraživanja troškova iz stava 1. ovog člana.

Privilegija u smislu ovog člana se sastoji u izmirenju potraživanja osiguranika i njihovih nasljednika, uključujući i treće strane koje od osiguravača imaju neposredna potraživanja na osnovu ugovora o osiguranju. Ostali povjerioci mogu biti izmireni iz ulaganja sredstava društva za osiguranje, samo ako su potraživanja osiguranika u potpunosti izmirena. Korisnici naknada po neživotnom osiguranju se prvo izmiruju od ulaganja sredstava neživotnog osiguranja, a naročito

od kategorije ulaganja sredstava društva za osiguranje na koje se odnose njihova potraživanja, u skladu sa članom 56. ovog zakona i propisom o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje.

Korisnici naknada po životnom osiguranju se prvo izmiruju od ulaganja sredstava životnog osiguranja, a naročito od kategorije ulaganja sredstava društava za osiguranje na koje se odnose njihova potraživanja, u skladu sa članom 56. ovog zakona i propisom o visini i načinu ulaganja sredstava društava za osiguranje.

Pljenidba imovine pokrivene ulaganjem koja se nalaze u posjedu društava za osiguranje ili treće strane je dopuštena samo u korist korisnika navedenih u ovom članu. Društvo za osiguranje dostavlja Agenciji RS primjerak sudske odluke o pljenidbi, u protivnom pljenidba se proglašava ništavnom.

Dodatni nadzor društava za osiguranje u grupaciji osiguravača

Član 71.

Agencija RS obavlja dodatni nadzor na način i pod uslovima koji su određeni propisom o dodatnom nadzoru nad grupacijama osiguravača, koji donosi Agencija RS.

IV KAZNE NE ODREDBE

Član 72.

Ako podnosilac zahtjeva u toku postupka osnivanja društva za osiguranje da lažnu izjavu Agenciji RS sa namjerom da pribavi dozvolu ili ukoliko odgovorno ili ovlašćeno lice u društvu za osiguranje načini takvu izjavu u namjeri da produži dozvolu ili pribavi dozvolu bez uslova u vezi sa obaveznim osiguranjem kazniće se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 KM.

Ovlašćeno ili odgovorno lice u društvu za osiguranje koje objavi lažne izjave putem sredstava javnog informisanja (novine, TV, Internet) u namjeri da obmane javnost kazniće se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom u iznosu do 25.000,00 KM.

Davanje lažnih izvještaja

Član 73.

Revizor ili ovlašćeni aktuar koji suprotno odredbama člana 54. ovog zakona i propisu o tehničkim rezervama svjesno sačini lažne izjave na osnovu činjenica do kojih je došao pri kontroli bilansa stanja matematičkih rezervi za životno osiguranje ili osiguranje nezgode kazniće se kaznom zatvora od jedne do tri godine i novčanom kaznom do iznosa 25.000,00 KM.

Davanje lažnih procjena

Član 74.

Stručnjak i procjenitelj koji, po procjeni obima štete koja se desila i određivanja naknade za isplatu osiguraniku koji je pretrpio štetu, svjesno čini lažne procjene ili izjave u korist osiguranika koji je pretrpio štetu kazniće se kaznom zatvora od trideset dana do tri godine i novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 KM.

Neovlašćeno poslovanje

Član 75.

Lice koje bez dozvole ili ovlašćenja vodi društvo za osiguranje u Republici Srpskoj ili obavlja poslove osiguranja za koje nije dobio dozvolu ili posluje na bilo koji drugi način koji je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona, ili kao zastupnik ili opunomoćenik zaključi ili posreduje u zaključenju ugovora o osiguranju u Republici Srpskoj od strane društva za osiguranje koja za to nema dozvolu kazniće se kaznom zatvora od jedne do tri godine i novčanom kaznom do iznosa 25.000,00 KM.

Povreda povjerljivih informacija

Član 76.

Svako lice koje trenutno radi ili koje je bilo kada radilo za Agenciju RS kao i bilo koji revizor ili stručnjak koji radi u ime Agencije RS, a koje otkrije povjerljivu informaciju trećim stranama i prekrši član 18. ovog zakona, kazniće se novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00KM ili kaznom zatvora do jedne godine.

4.2. PREKRŠAJI

Član 77.

Novčanom kaznom od 200.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako obavlja ili organizuje djelatnost neposrednog osiguranja bez dozvole Agencije RS (član 3. stav 1.).

Novčanom kaznom od 50.000 KM do 200.000 KM kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje ako:

- a) obavlja druge djelatnosti, osim djelatnosti osiguranja (član 1. stav 2.);
- b) ne postupi po nalogu Agencije RS u vezi sa ulaganjem sredstava osiguranja koja se odnose na djelatnost dugoročnog životnog osiguranja (član 11. stav 1.);
- c) obavlja poslove osiguranja u onim vrstama osiguranja za koje nije dobilo dozvolu za rad (član 26. stav 2.);
- d) smanji akcionarski kapital ili ugrozi strukturu kapitala otkupom vlastitih akcija, bez prethodnog pismenog odobrenja Agencije RS (član 49. stav 7.);
- e) ne vrši obračun margine solventnosti (član 52.);
- f) krši zahtjeve adekvatnosti kapitala, pravila upravljanja rizicima, pravila upravljanja likvidnošću ili ograničenja u raspodjeli dobiti (član 52a. st. 1, 2, 3. i 4.);
- g) poveća akcionarski kapital ili vrši emisije dužničkih hartija od vrijednosti i drugih finansijskih derivata, bez prethodne saglasnosti Agencije RS (član 52a. stav 6.);
- h) ne izvrši pokriće gubitka, ne usvoji i ne primijeni mjere za obezbjeđenje potrebnog kapitala (član 52a. st. 7. i 8.);
- i) ne postupi po nalogu Agencije RS u cilju zaštite osiguranika (član 52a. stav 9.);
- j) ne uskladi iznos garantnog fonda sa članom 53. Stav 1;
- k) krši odredbe o zahtjevima adekvatnosti kapitala (član 53a.);
- l) ne postupi po nalogu Agencije RS za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti ili ne primijeni dodatne ili druge mjere Agencije RS (član 54. st. 7, 8. i 10.);
- m) ne podnese plan kratkoročnog finansijskog oporavka na saglasnost Agenciji RS (član 54. stav 9.);
- n) ne postupa u skladu sa usvojenim aktima poslovne politike (član 54. stav 14.);
- o) ne formira tehničke i matematičke rezerve u skladu sa preuzetim rizicima (član 55.);
- p) ulaže sredstva suprotno odredbama člana 56;
- q) ne sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa članom 59. stav 3;
- r) ne razriješi lice na značajnom položaju po nalogu Agencije RS (član 60. stav 7.);
- s) ne utvrdi osnovanost zahtjeva za naknadu štete ili drugih vrsta zahtjeva, u zavisnosti od vrste osiguranja, u roku od 30 dana od dana kompletiranja zahtjeva, i ne isplati utvrđenu naknadu u daljem roku od 14 dana.

Novčanom kaznom od 5.000 KM do 20.000 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice društva za osiguranje koje izvrši prekršaje iz stava 2. ovog člana.

Član 77a.

Novčanom kaznom od 10.000 KM do 40.000 KM kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje ako:

- a) ovlašćenom licu Agencije RS ne omogući vršenje ovlašćenja i kontrole (član 7. stav 2. Alineja prva i član 16.);
- b) zaključi ugovor o reosiguranju sa društvom za reosiguranje koje nema dozvolu za rad izdatu u Bosni i Hercegovini, bez prethodne dozvole Agencije RS (član 3. stav 6.);
- c) ne dostavi Agenciji RS obavezne izvještaje i informacije o svim elementima poslovanja (čl. 14. i 15.);
- d) ne imenuje ovlašćenog aktuara (član 20. stav 8.);
- e) ne primi u radni odnos aktuara (član 20. stav 9.);
- f) krši odredbe o zaštiti osiguranika (čl. 23. i 24.);
- g) ako odbije saradnju sa ombudsmanom u osiguranju (član 25.);
- h) ne plati Agenciji RS naknadu za nadzor nad poslovanjem (član 27. stav 3.);
- i) ne podnese kopiju ugovora o reosiguranju u skladu sa članom 35;
- j) ne podnosi Agenciji RS kratke finansijske izvještaje (član 54. stav 4.);

- k) ne obračunava i ne izvještava Agenciju RS o pokazateljima poslovanja (član 54. stav 12.);
- l) ne dostavi obavještenja, izvještaje, podatke i akte u skladu sa članom 54. stav 13;
- m) ne obavijesti Agenciju RS o ulaganjima sredstava (član 57. st. 1, 2. i 3.);
- n) ne dostavi Agenciji RS nerevidirane godišnje i polugodišnje finansijske izvještaje u skladu sa članom 59. stav 2;
- o) ne dostavi Agenciji RS izvještaje i mišljenja ovlašćenog revizora u skladu sa članom 59. Stav 4;
- p) ne imenuje ovlašćenog revizora u skladu sa članom 59. stav 4;
- r) ne organizuje internu reviziju (član 59. stav 9.).

Novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice društva za osiguranje koje izvrši prekršaje iz stava 1. ovog člana.

Član 78.

Novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj ovlašćeni aktuar društva za osiguranje ako ne daje mišljenje u skladu sa članom 20. ovog zakona i podzakonskim aktima Agencije RS.

Novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj ovlašćeni revizor društva za osiguranje ako ne vrši reviziju finansijskih izvještaja u skladu sa važećim propisima o reviziji finansijskih izvještaja i revizorskim standardima (član 59. stav 4). Novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM kazniće se za prekršaj direktor, izvršni direktori, izvršni članovi upravnog odbora, kao i članovi organa u društvu koji vrši nadzor, ako ne postupa u skladu sa članom 60. ovog zakona i podzakonskim aktima Agencije PC.

Novčanom kaznom od 2.500 KM do 10.000 KM kazniće se vanredni upravnik ako ne podnosi izvještaje i ne pridržava se uputstava Agencije RS (čl. 67a. i 67b.).

V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

5.1. PRELAZNE ODREDBE

Član 79.

Vrsta osiguranja: "Tontine" u životnom osiguranju, kao što je određeno u odluci o vrstama osiguranja neće se primjenjivati, osim ukoliko Agencija RS ne donese pravila o primjeni ove vrste.

Pravila iz ovog stava objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Odredbe člana 4., čl. 45. do 48. kao i druge odredbe ovog zakona koje se odnose na društva za osiguranje koja nisu iz Bosne i Hercegovine primjenjivaće se od dana prijema Bosne i Hercegovine u članstvo EU".

Odredbe člana 12. koje se odnose na stavljanje sredstava društava za osiguranje pod starateljstvo, primjenjivaće se nakon tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 80.

Odlukom Agencije RS regulisaće se svi neophodni postupci u pogledu registracije filijale društva za osiguranje sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Odluka iz stava 1. ovog člana donijeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i objaviće se u „Službenom glasniku Republike Srpske.“

Član 81.

Postojeće organizacije za osiguranje i reosiguranje dužne su da usklade svoje poslovanje i donesu opšte akte u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu zakona, odnosno da izvrše upis usklađivanja sa ovim zakonom u registar kod nadležnog suda.

Postojeće organizacije za osiguranje i reosiguranje, koje posluju u Republici Srpskoj, dužne su da prije upisa u registar iz stava 1. ovog člana dostave propisanu dokumentaciju Agenciji RS, kao i dokaz o ispunjavanju uslova o minimalno potrebnom akcionarskom kapitalu društva za osiguranje propisanim odredbama člana 49. ovog zakona.

Agencija RS je dužna da, u roku od 60 dana od dana dostavljanja dokumentacije društava za osiguranje iz st. 1. i 2. ovog člana, donese rješenje kojim će ocijeniti da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za izdavanje dozvole

za rad društva za osiguranje. Ako je postupak osnivanja društva za osiguranje ili društva za reosiguranje u toku na dan stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po odredbama ovog zakona.

5.2. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 82.

Agencija RS će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti akte i prateće propise predviđene ovim zakonom.

Član 83. BRISAN

Član 84.

"Društva za osiguranje koja su registrovana kod Agencije RS dužna su da organizuju internu reviziju i prime u radni odnos lica za obavljanje aktuarskih poslova u društvu za osiguranje u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 85.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o osiguranju imovine i lica ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 14/00 i 20/00), osim odredbi koje se odnose na obavezno osiguranje za putnike u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja, obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima, obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika brodica na motorni pogon od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima, koje ostaju na snazi dok se ne donesu zakonski propisi koji će regulisati ostala obavezna osiguranja koja nisu osiguranja od autoodgovornosti".

Član 86.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a primjenjivaće se po isteku tri mjeseca od njegovog usvajanja.